



Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Bevilgninger til samiske formål i statsbudsjettet 2021

Bevilgninger til samiske formål

Staten Norge er etablert på territoriet til to folk, samer og nordmenn. Regjeringen har som mål at samene skal få utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Grunnloven § 108 og sameloven er de nasjonale rettsgrunnlagene for samepolitikken. Norge har også en rekke folkerettslige forpliktelser som legger føringer for samepolitikken. Alle departementene har ansvar for å følge opp gjennomføringen av samepolitikken innenfor sin sektor. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har det overordnede samordningsansvaret for statlig samepolitikk og skal arbeide for helhet og sammenheng i politikken, på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

I Kommunal- og moderniseringsdepartementets Prop. 1 S (2020–2021) gis det en kort omtale av samepolitiske utfordringer og utviklingstrekk, og det gis en omtale av mål og strategier for departementets arbeid.

Denne publikasjonen gir en kort og samlet framstilling av de ulike departementenes forslag til bevilgninger til samiske formål i 2021.¹

Innhold

Sametinget	3
Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)	4
Utenriksdepartementet (UD)	7
Kunnskapsdepartementet (KD)	9
Kulturdepartementet (KUD)	13
Justisdepartementet (JD)	15
Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)	16
Barne- og familiedepartementet (BFD)	17
Landbruks- og matdepartementet (LMD)	18
Klima- og miljødepartementet (KLD)	21
Samferdselsdepartementet (SD)	22

¹ Ved eventuelle avvik mellom de ulike departementenes budsjettproposisjoner og denne publikasjonen er budsjettproposisjonene gjeldende.

Oversikt over bevilgninger til samiske formål

(i 1000 kroner)

	Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	563 983	591 749	645 957
Kunnskapsdepartementet	312 818	358 509	383 945
Kulturdepartementet	41 473	43 050	46 848
Justis- og beredskapsdepartementet	400	400	400
Helse- og omsorgsdepartementet	6 200	6 200	6 200
Barne- og familiedepartementet	1 100	1 100	11 100
Landbruks- og matdepartementet	139 509	154 432	167 872
Klima- og miljødepartementet	6 000	6 000	6 000
Sum	1 071 483	1 161 440	1 268 322

I tillegg vil det i perioden 2018–2021 brukes 85-90 mill. kroner over Samferdselsdepartementets budsjett til tiltak for å redusere reinsdyrpåkjørsler, jf. omtale side 22.

Det vil også bli gitt tilskudd til samiske formål over Utenriksdepartementets budsjett, se nærmere omtale side 7.

Det er gitt en nærmere presisering av summene oppgitt i tabellen under omtalene fra hvert departement i denne publikasjonen. Det blir også gitt tilskudd til samiske formål over tilskuddsposter hvor tilskuddsfordelingen vil skje på et senere tidspunkt. Disse tilskuddene inngår ikke i summene i tabellen, men er beskrevet i de departementsvise omtalene.

Sametinget

Sametinget vil ifølge budsjettforslaget forvalte omlag 539 mill. kroner i 2021. Dette er en økning på cirka 26 mill. kroner (5,1 prosent) fra 2020. Sametingets første hele driftsår var i 1990, da hadde Sametinget et budsjett på 31,7 mill. kroner. Sametingets budsjett har hatt en positiv utvikling gjennom mange år. Utviklingen er i tråd med myndighetenes målsetting om at Sametinget skal ha større innflytelse og myndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkningen.

Oversikt over bevilgninger til Sametinget

	(i 1000 kroner)		
	Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	510 069	512 861	539 182
Barne- og likestillingsdepartementet	1 000	0	0
Klima- og miljødepartementet	6 000	6 000	6 000 ¹
Sum	517 069	518 861	545 182

¹ Over kap. 1429 Riksantikvaren, post 71 *Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie* er det øremerket inntil 6 mill. kroner for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaringen av automatiske fredede samiske kulturminner.

Regjeringen og Sametinget etablerte i 2019 en ny budsjettordning, hvor de årlige overføringene til Sametinget som utgangspunkt skal samles under én post i statsbudsjettet, jf. omtale under kap. 560, post 50 i Prop 1 S (2018-2019) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Med den nye ordningen gis Sametinget større handlingsrom til selv å prioritere økonomiske virkemidler mellom ulike tiltak.

Kap. 560, post 50 er en felles budsjettpost som finansierer de sektorområdene som fagdepartementene har et ansvar for å ivareta. Retningslinjer for den nye budsjettordningen, som Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet, skal bidra til å håndtere eventuelle utfordringer én, samlet post vil kunne skape i ansvarsfordelingen mellom departementene. Et viktig premiss for ordningen er at hvert departement fortsatt har ansvaret for samiske saker innenfor sin sektor.

Med forbehold om budsjettvedtak i Stortinget fordeler Sametinget bevilgningene i årets siste plenums møte. Sametinget fordeler bevilgningene etter egne prioriteringer, men i tråd med Stortingets budsjettvedtak. Rammene for Sametingets økonomiforvaltning fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i reglement for Sametingets økonomiforvaltning, jf. sameloven § 2-1, tredje ledd. I reglementet har departementet fastsatt at økonomireglementet og bestemmelser om økonomistyring i staten også gjelder for Sametinget.

Sametinget har forvaltningsansvar for en rekke administrative forhold, slik som sametingsvalg, fordeling av økonomiske tilskudd, fastsetting av nærmere bestemte deler av skolens læreplaner, forvaltning av samiske kulturminner etter kulturminneloven og tilhørende forskrifter, og oppnevning av representanter til ulike offentlige organer. Sametinget utøver dessuten myndighet og innflytelse gjennom deltakelse og representasjon i en rekke utvalg, styrever og råd.

For mer om Sametingets virksomhet se www.samediggi.no.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
525	01	Fylkesmannsembetene, Driftsutgifter	26 022	27 000	27 532 ¹
560	50	Samiske formål, Samisk språk, kultur og samfunnsliv	510 069	512 861	539 182
560	51	Samiske formål, Divvun	7 234	7 428	7 628 ²
560	55	Samiske formål, Samisk høgskole	5 223	5 363	5 507 ³
563	01	Internasjonalt reindriftssenter, Driftsutgifter	6 381	6 508	6 244
563	21	Internasjonalt reindriftssenter, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 054	2 789	2 864 ⁴
2445	33	Statsbygg, Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	6 000	29 800	57 000
Sum			563 983	591 749	645 957

¹ Tildelingen finansierer de nordligste fylkesmenns oppgaver som regional reindriftsmyndighet.

² Bevilgningen ble i 2019 overført fra kap. 561, post 51 til kap. 560, post 51.

³ Bevilgningen ble i 2019 overført fra kap. 561, post 50 til kap. 560, post 55.

⁴ Regnskapstallet inkluderer ekstern finansiering av prosjekter i regi av Internasjonalt reindriftssenter.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler og poster:

Kap.	Post	Benevnelse
500	50	Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Forskningsprogrammer
553	63	Grenseregionale Interreg-program,

Kap. 525 Fylkesmannsembetene, post 01 Driftsutgifter

Reindrift ligger i fylkesmannens ordinære driftsramme. Bevilgningen er derfor et anslag over hvor mye av den totale bevilgningen til de nordligste fylkesmennene som skal dekke deres oppgave som reindriftsmyndighet.

Kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv

Posten utgjør hovedbevilgningen til Sametinget.

Tjeldsund kommune ble fra 1. juli 2020 innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020 ble bevilgningen økt med 2,25 mill. kroner for å legge til rette for tospråklig forvaltning i Tjeldsund kommune. Til helårvirkningen i 2021 foreslås det å øke bevilgningen med 4,5 mill. kroner.

Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 3,5 mill. kroner til Sametingets merkostnader til gjennomføring av sametingsvalget i 2021.

Bevilgningen foreslås økt med 2,7 mill. kroner til styrking av drift og dekning av husleie ved Saemien Sijte – sørsamisk museum og kultursenter.

Samlet foreslås en bevilgning på 539,2 mill. kroner. Bevilgningen forvaltes i sin helhet av Sametinget.

Kap. 560 Samiske formål, post 51 Divvun

Divvun, en egen enhet ved Norges arktiske universitet – Universitetet i Tromsø, utvikler og drifter teknologiske språkverktøy for de samiske språkene. Moderne språkteknologi er en forutsetning for at samiske språk skal kunne overleve som bruksspråk i dagens samfunn.

Departementet foreslår en bevilgning på 7,6 mill. kroner i 2021 til drift av Divvun.

Kap. 560 Samiske formål, post 55 Samisk høgskole

Samisk høgskole utfører enkelte oppgaver på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Bevilgningen går til drift av Faglig analysegruppe for samisk statistikk og av ordningen Samiske veivisere, som Samisk høgskole fungerer som sekretariat for på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

For å supplere foredragene som gjennomføres av Samiske veivisere, har det blitt lagt egne nettsider med informasjon om samisk språk, kultur og samfunnsliv, spesielt rettet mot ungdom. Samisk høgskole lanserte nettsidene høsten 2019. Samisk høgskole jobber med å fylle sidene med ytterligere faglig innhold.

Samlet er det foreslått en bevilgning til Samisk høgskole på 5,5 mill. kroner i 2021 til dekning av utgifter til Faglig analysegruppe og Samiske veivisere.

Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter, post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Internasjonalt reindriftssenter i Kautokeino er en faglig selvstendig institusjon som vedtar egne mål og resultatkrav innenfor de rammene som Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsetter. Arbeidet skal være rettet mot næringsutøvere, offentlige myndigheter, forskningsmiljøer og andre fagmiljøer, i tillegg til internasjonale organisasjoner og samarbeidsorganer. Styret er senterets øverste organ.

Departementet foreslår en samlet bevilgning på 9,1 mill. kroner til Internasjonalt reindriftssenter i 2021.

Kap. 2445 Statsbygg, post 33 Igangsetting av ordinære byggeprosesser, kan overføres

I statsbudsjettet for 2019 ble det bevilget 6 mill. kroner i startbevilgning til bygging av nytt museumsbygg for Saemien Sijte på Snåsa. Statsbygg er byggherre for prosjektet. Kostnadsrammen for nytt museumsbygg for Saemien Sijte er satt til 123,4 mill. kroner. Det er ventet at bygget vil stå ferdig i andre halvår 2021.

Departementet foreslår en bevilgning på 57 mill. kroner til ferdigstillelse av det nye museumsbygget i 2021.

Kap. 500 Kommunal- og moderniseringsdepartementet, post 50 Forskningsprogrammer

Programmet Samisk forskning III er et løpende program med en ikke-definert tidsperiode. Det er et faglig bredt grunnforskningsprogram for samiske problemstillinger innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. Programmet skal fremme forskning av høy kvalitet som er relevant for politikkutvikling, forvaltning og for andre aktører i samfunnet. Målet er å få mer kunnskap om kulturuttrykk, samisk identitet og samfunnsbygging, oppvekst og utdanning, språk, klima og miljø, levekår og befolkningsutvikling. Departementets bidrag er 3,5 mill. kroner i 2021.

Kap. 553 Omstillingsdyktige regioner, post 63 Grenseregionale Interreg-program, kan nyttes under kap. 553, post 60 og 65

Mål for ordningen

Interreg skal bidra til balansert utvikling i EUs territorium gjennom grenseregionalt, transnasjonalt og interregionalt samarbeid. Regionalpolitikk er et område hvor det internasjonale elementet er sentralt. Programmene er relevante virkemidler for å nå norske sektorpolitiske mål og regionalpolitiske mål, både på regionalt og nasjonalt nivå.

Gjennom Norges deltakelse i Interreg synliggjøres norske prioriteringer og spesielle utfordringer overfor Europakommisjonen og deltakerlandene. I 2021 starter en ny Interregperiode, som varer ut 2027. Norge skal delta som en aktiv og likeverdig aktør i samarbeidet. Departementet forbereder i samarbeid med fylkeskommunene de nye programmene.

De grenseregionale programmene organiserer samarbeid mellom naboland. Den norske innsatsen er spesielt konsentrert om et smartere og et grønnere Europa.

Kriterier for måloppnåelse

Kriterier for måloppnåelse finnes i programdokumentene for hvert Interreg-program. For perioden 2021–2027 vil disse bli godkjent av norske myndigheter, samarbeidslandene og Europakommisjonen vinteren 2020–21.

Nord-Norge, Sverige og Finland

Målet er å styrke programområdets konkurransekraft og attraktivitet. Området omfatter Finnmark, Troms og Nordland, regioner i Nord-Finland, Nord-Sverige samt Sápmi (det samiske området fra Hedmark til Finnmark). Rammen til Interreg Nord var 10,2 mill. kroner i 2019.

I 2019 er det tildelt midler til to samiske prosjekter. I tillegg deltar samiske aktører i prosjekter i Interreg Nord, delområdet nord, som for eksempel gjennom Visit Arctic Europe.

Utenriksdepartementet (UD)

Det blir bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapitler og poster:

Kap.	Post	Benevnelse
115	21/70	Spesielle driftsutgifter og Kultur- og informasjonsformål
116	70	Pliktige bidrag
118	70	Nordområdene, samarbeid med Russland og atomsikkerhet

Kap. 115 Næringsfremme, kultur og informasjon, post 21 Spesielle driftsutgifter og post 70 Kultur- og informasjonsformål

Tilskudd som gis under disse postene skal bidra til å fremme norsk kulturlivs internasjonale muligheter og fremme norske synspunkter og samfunnsinteresser. Det grenseoverskridende kultur- og folk til folk-samarbeidet i nord, herunder Barentsregionen, er en integrert del av regjeringens nordområdesatsing. Sentralt i satsingen er også urfolksprosjekter.

Viktige samarbeidspartnere for Utenriksdepartementet når det gjelder samiske miljøers internasjonale kultursamarbeid finansiert under denne posten er blant andre Riddu Riđđu festivála og prosjektet Årets nordlige folk.

Det tildeles også midler under disse postene til samiske kulturformål via relevante utenriksstasjoner og tilskuddsmidler som forvaltes av de kunstfaglige organisasjonene i Norwegian Arts Abroad. Dette inkluderer reisestøtte for presse og eksperter til festivaler og andre kulturbegivenheter som bidrar til nettverksbygging og internasjonale oppdrag for samiske artister og kunstnere.

2019 og 2020

Utenriksdepartementet ga tilskudd til Riddu Riđđu festivála på 1 mill. kroner til prosjektet Årets nordlige folk i 2019. Prosjektet styrket internasjonale nettverk mellom urfolkskunstnere og opplevde økt interesse for samiske artister.

Tilskudd til prosjektet Norge som gjesteland på Bokmessen i Frankfurt bidro til å fremme samisk litteratur, visuell kunst, musikk, scenekunst, design og kunsthåndverk for et internasjonalt publikum.

Det samiske nasjonalteatret Beavvváš mottok støtte til workshops og operaforestilling i Canada for å løfte frem nordisk og canadisk urfolks kulturarv på en internasjonal arena og for å skape møteplasser.

Utenriksstasjonene i blant annet Canada, Frankrike, Tyskland og Russland og Norwegian Arts Abroad støttet prosjekter, utstillinger og fremføring av samisk kultur i utlandet.

Utenriksdepartementet tildelte i 2020 1 mill. kroner til Riddu Riđđu festiválas prosjekt Årets nordlige folk. I tillegg kommer søknadsbaserte midler kanalisert via utenriksstasjonene og Norwegian Arts Abroad til samiske formål.

Forslag 2021

Utenriksdepartementet vil fortsette å gi tilskudd til samiske miljøers internasjonale kultursamarbeid. I tillegg forelås det å kanalisere søknadsbaserte midler via utenriksstasjonene og Norwegian Arts Abroad til samiske formål.

Kap. 116 Internasjonale organisasjoner, post 70 Pliktige bidrag

Norges pliktige bidrag til Nordisk ministerråd blir bevilget under kap. 116 Deltaking i internasjonale organisasjoner, post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner.

Nordisk ministerråd tildelte 4 mill. danske kroner i støtte til det samiske samarbeidet på kulturområdet i 2020. Midlene fordeles mellom Samerådet og Samisk kunstnerråd, og går i hovedsak til samisk kulturstøtte med målsetting om nordisk nytte, og i mindre grad til administrative driftskostnader. Støtten til det samiske samarbeidet på kulturområdet forventes å være på omtrent samme nivå i 2021. På utdanningsområdet (Nordisk Samisk Institutt) tildelte Nordisk ministerråd 1,7 mill. danske kroner i 2020. Midlene overføres og disponeres av styret for Samisk høyskole. Støtten til kultur- og utdanningsområdet forventes videreført i 2021.

Kap. 118 Nordområdetiltak mv., post 70 Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland

Arktis 2030

Tilskuddsordningen Arktis 2030 er et sentralt virkemiddel i norsk nordområdepolitikk. Som følge av regionreformen forvalter Troms og Finnmark fylkeskommune midlene og ordningen fra 1. januar 2020, i samarbeid med Nordland fylkeskommune og Utenriksdepartementet. Mål og fokusområder for hele ordningen forblir de samme. Fylkeskommunens del av Arktis 2030-midlene bevilges over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Utenriksdepartementets del av ordningen skal fremme og styrke utenrikspolitisk prioriterte tiltak og satsinger som følger av Norges internasjonale engasjement som polarnasjon. Midlene bidrar også til å ivareta norske interesser i Antarktis og utnytter kompetansen Norge har i begge polområdene. Midlene skal understøtte norsk suverenitet og norske interesser, og bidra til styrket samarbeid med arktiske stater og aktører med interesser i Arktis, herunder samiske aktører.

Samerådet og Utenriksdepartementet inngikk i 2017 en avtale om å dekke deler av Samerådets utgifter i forbindelse med deltakelse i Arktisk råd. Det ble utbetalt 0,83 mill. kroner over avtalen i 2020, og avtalen planlegges videreført i 2021. Midlene nyttes i første rekke til dekning av reiseutgifter for deltakelse i Arktisk råd og Barentsrådet.

Kunnskapsdepartementet (KD)

(i 1000 kr)

Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
222	01	Driftsutgifter	120 711	136 065	146 126
222	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	1 352	1 964	2 019
225	63	Tilskudd til samisk grunnopplæring, <i>kan overføres</i>	68 047	80 107	87 660
225	74	Prosjekttilskudd	1 000		¹
226	21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>		15 000	15 000
227	63	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner ²	25 652	26 473	27 295
260	50	Universiteter og høyskoler, Statlige universiteter og høyskoler	94 300	97 100	103 945
275	21	Tiltak for høyere utdanning og forskning, Særskilte driftsutgifter	860	1 000	1 000
275	70	Tiltak for høyere utdanning og forskning ³		500	500
281	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet ³	500		
2410	73	Statens lånekasse for utdanning, Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i> ⁴	396	300	400
Sum			312 818	358 509	383 945

¹ Midlene ble fra 2019 rammeoverført til kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsniv, under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

² Beløpet gjelder den delen av bevilgningen på posten som går til tilskudd til sameskolene i Snåsa og Målselv.

³ Beløpet gjelder den delen av bevilgningen på posten som går til tilskudd til fagstrategisk organ for samiske høyere utdanning og forskning. Midlene ble flyttet fra kap. 281 post 78 til kap. 275 post 70 i 2020.

⁴ Beløpet gjelder den delen av bevilgningen på posten som er foreslått bevilget til gjeldsettergivelse for personer som har tatt lærerutdanning i kombinasjon med et samisk språk.

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over disse kapitlene og postene:

Kap.	Post	Benevnelse
254	70	Tilskudd til voksenopplæring, Tilskudd til studieforbund
260	50	Universitet og høyskoler ¹
285	52	Norges forskningsråd, Forskningsformål

¹ Gjelder bevilgninger til andre universiteter og høyskoler enn Samisk høyskole, som får midler til samiske tiltak i sin årlige ramme.

Kap. 222 Statlige skoler og fjernundervisningstjenester, post 01 Driftsutgifter og post 45 Større utstysanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*

Bevilgningene under kap. 222 dekker drift av Samisk videregående skole i Karasjok, Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino og Sørsamisk kunnskapspark (tidligere Sameskolen for Midt-Norge) i Hattfjelldal. Opplæringen ved Sørsamisk kunnskapspark og de videregående skolene følger Kunnskapsløftet – Samisk. Bevilgningen dekker også lønn etter rettsvilkårsavtalen for personale ved nedlagte statlige skoler, og ventelønn for personale fra avviklede statsinternat i Finnmark.

I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2020 ble det bevilget midler til forprosjektering av et samlokalisert nybygg for Beaivváš – Samiske Nasjonalteater og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino. På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet har Statsbygg satt i gang forprosjektfasen i 2020.

Utgiftene til forprosjekteringen blir bevilget over budsjettet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet, kap. 2445 post 30.

Kunnskapsdepartementet foreslår en bevilgning på 146,1 mill. kroner i 2021 på post 01 og 2 mill. kroner på post 45.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 63 Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, kan overføres

Tilskuddet skal bidra med finansiering til kommuner, fylkeskommuner og frittstående skoler som tilbyr samiskopplæring i samsvar med § 6-2 og § 6-3 i opplæringsloven. Tilskuddet skal også bidra til at lærere får videreutdanning i samiske språk, og til at lærerstudenter tar utdanning i samiske språk.

Under posten er det tre tilskuddsordninger:

- En for samiskopplæring i grunnskolen.
- En for samiskopplæring i den videregående opplæringen.
- En ordning for studiepermisjoner for videreutdanning i samisk for lærere i hele grunnopplæringen og rekrutteringsstipend for lærerstudenter.

I 2020 ble det bevilget 80,1 mill. kroner i tilskudd til samisk i grunnopplæringen.

Kunnskapsdepartementet foreslår en bevilgning på 87,7 mill. kroner til ordningen i 2021.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 74 Prosjekttilskudd

Formålet med ordningen er å stimulere organisasjoner til å sette i verk prosjekter som på ulike måter kan bidra til å nå sektormålene for grunnopplæringen.

I statsbudsjettet for 2018 vedtok Stortinget en tildeling på 1 mill. kroner til samiske organisasjoner som arbeider mot mobbing, jf. Innst. 12 S (2017–2018) og Prop. 1 S (2017–2018).

I forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2019 ble disse midlene overført til Sametinget, som er nærmere organisasjonene og lettere kan oppfylle bevilgningens formål, jf. Innst. 391 S (2018–2019) og Prop. 114 S (2018–2019). Overføringen blir videreført i 2020, og tilskuddet er overført til kap. 560, post 50 under budsjettet til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

I grunnopplæringen skal alle fagene fornyes fra høsten 2020. Med nye læreplaner som følge av fagfornyelsen, er det behov for å fornye læremidlene. Kunnskapsdepartementet foreslår derfor i 2021 en midlertidig bevilgning til Sametinget på 15 mill. kroner til læremidler over kap. 226, post 21 som kan sees i sammenheng med øvrige midler Sametinget bruker til samme formål. Dette inkluderer oversetting, tilpassing og utvikling av digitale læremidler på samisk. Kunnskapsdepartementet foreslår i 2021 en bevilgning på 15 mill. kroner til oversetting, tilpassing og utvikling av digitale læremidler på samisk.

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler, post 63 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner

Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv

Målet med tilskuddsordningen er å bidra til å opprettholde og utvikle samisk identitet, språk og kultur. Tilskuddet finansierer drift av de kommunale sameskolene i Snåsa, som gir opplæring på sørsamisk, og i Målselv, som gir opplæring på nordsamisk, med tilhørende internat. Skolene har hele landet som opptaksområde. I 2020 er det bevilget 26,5 mill. kroner til de kommunale sameskolene. For 2021 foreslår Kunnskapsdepartementet en bevilgning på 27,3 mill. kroner.

Kap 254 Tilskudd til voksenopplæring, post 70 Tilskudd til studieforbund

Tilskuddet bidrar til at godkjente studieforbund kan tilby fleksibel og brukertilpasset opplæring for voksne. Deler av tilskuddet går til samiske studieforbund. En mindre del går til refusjon av kostnader knyttet til opplæring av voksne i samisk språk på grunnskolenivå gjennomført av godkjente studieforbund. Størrelsen på disse tilskuddene beregnes ut fra aktiviteten foregående år.

I statsbudsjettet for 2021 foreslår regjeringen å overføre ansvaret for 10 av 14 studieforbund fra Kunnskapsdepartementet til Kulturdepartementet.

Kap. 260 Universiteter og høyskoler, post 50 Statlige universiteter og høyskoler

For universiteter og høyskoler som får bevilgning fra Kunnskapsdepartementet over kap. 260 gjelder følgende mål:

- høy kvalitet i utdanning og forskning
- forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling
- god tilgang til utdanning
- effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

I 2019 ble Samisk høgskole tildelt 94,3 mill. kroner. Høgskolen tilbyr blant annet fag som journalistikk, lærerutdanning, samisk språk og litteratur, duodji, reindrift og urfolkskunnskap. Felles for alle fagene er at de er basert på samisk kultur og tradisjonskunnskap.

I 2020 ble Samisk høgskole tildelt 97,1 mill. kroner. Det ble også tildelt 1 mill. kroner til Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet (UiT) til 25 nye deltidsstudieplasser i samisk sykepleieutdanning. Utdanningen skal tilbys i samarbeid mellom UiT og Samisk høgskole, som skal gi emnene i samisk språk og kulturkunnskap. I tillegg ble det tildelt 1 mill. kroner i utviklingsmidler til Samisk høgskole for å utvikle og etablere utdanningen.

I 2021 foreslår Kunnskapsdepartementet en tildeling på 103,9 mill. kroner til Samisk høgskole.

Kap. 275 Tiltak for høyere utdanning og forskning, post 21 Særskilde driftsutgifter

Partnerskap mellom lærerutdanningsinstitusjoner og eiere av skoler og barnehager om praksis av høy kvalitet, er et sentralt tiltak i regjeringens strategi Lærerutdanning 2025 (2017). Siden 2017 har Samisk høgskole fått tildelt 862 000 kroner årlig til arbeidet med partnerskap i grunnskolelærerutdanningene. Fra 2020 har bevilgningen økt til 1 mill. kroner slik at arbeidet kan omfatte barnehagelærerutdanningen og praktisk-pedagogisk utdanning.

Kap. 275 Tiltak for høyere utdanning og forskning, post 70 Tilskudd

Ansvaret for og finansiering av fagstrategisk organ for samisk høyere utdanning og forskning er en varig oppgave som ble lagt til Universitets- og høgskolerådet (UHR) i 2016.

Kunnskapsdepartementet foreslår å videreføre tilskuddet til UHR over kap. 275, post 70 (ny post fra 2020) med 0,5 mill. kroner i 2021.

Kap. 285 Norges forskningsråd, post 52 Langsiktig grunnleggende forskning

Midler til samisk forskning over kap. 285, post 52 går i hovedsak til Program for samisk forskning III (SAMISK III). Det omfatter grunnforskning om samiske problemstillinger innenfor humaniora og samfunnsvitenskap, samt naturvitenskapelig forskning innenfor klima og miljø med direkte tilknytning til humaniora og samfunnsvitenskap. Formålet er å bidra til å ivareta Norges ansvar for å utvikle ny, forskningsbasert kunnskap for å sikre og utvikle samiske språk, kultur og samfunnsliv. Det er vedtatt en programplan for perioden 2017–2027. Programmets budsjett i 2020 er på 14,1 mill. kroner, hvorav 10,6 mill. kroner fra Kunnskapsdepartementet og 3,5 mill. kroner fra Kommunal- og

moderniseringsdepartementet. Våren 2020 har SAMISK III lyst ut 14 mill. kroner til Forskerprosjekt til fornyelse. Resultatene fra utlysningen vil foreligge i desember 2020.

Våren 2019 lyste SAMISK III ut 22 mill. kroner, og tre av i alt 22 forskerprosjekter fikk tilslag. De tre forskerprosjektene mottok samlet sett ca. 23,6 mill. kroner og omhandler temaområder innenfor teknologi/samfunn, språk, samisk identitet og samfunnsbygging/politikk.

Det ene prosjektet handler om hvordan språkteknologi påvirker språkopplæring og tekstproduksjon innenfor urfolksspråk og hvordan dette igjen vil kunne gi bedre forståelse av de samfunnsmessige konsekvensene av språkteknologi generelt. Det tar utgangspunkt i sør- og nordsamisk.

Det andre prosjektet tar utgangspunkt i Sannhetskommisjonen, som ble etablert av regjeringen i 2017, for å få større innsikt i hvordan sannhetskommisjoner innenfor utviklede demokratier (mature democracies) håndterer den historiske uretten som har blitt begått mot urfolk og minoritetsbefolkninger.

Det tredje prosjektet ser på den "Arktiske Silkevei" – globale infrastrukturer og samfunnsgrenser i Sápmi og det Russiske Nord – for blant annet å forstå hvordan folk bygger samfunn gjennom forventninger om infrastrukturer og hvordan dette har blitt endret gjennom tiden.

Av annen samisk-relevant forskning finansiert av Forskningsrådet i 2019 har blant annet MILJØFORSK-programmet gitt 10,8 mill. kroner til et prosjekt som fokuserer på reindrift, infrastrukturutvikling og klimatilpasning, for å lage et kunnskapsgrunnlag for effektive avbøtende tiltak som kan redusere de negative konsekvensene av menneskelig aktivitet på reinens leveområder.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 73 Avskrivninger, *overslagsbevilgning*

Avskrivningene på posten omfatter ulike ettergivelsessordninger i Lånekassen. Studenter som har tatt minst 60 studiepoeng i et samisk språk som del av eller i tillegg til en lærerutdanning, kan få ettergitt lån i Lånekassen med inntil 50 000 kroner. Målet er å rekruttere flere lærere med kompetanse i samiske språk. I 2019 var det 8 personer som fikk ettergitt til sammen 396 000 kroner på dette grunnlaget.

Kunnskapsdepartementet foreslår en bevilgning på 400 000 kroner til formålet i 2021.

Kulturdepartementet (KUD)

			(i 1000 kr)		
Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021 ¹
321	75	Vederlagsordninger (Visningsvederlag til samiske fond)	740		2
321	75	Vederlagsordninger (Bibliotekvederlag til samiske fond)	1 198		2
328	78	Andre museums- og kulturverntiltak (Samarbeid med tyske museer)			2 000
334	73	Regionale filmtiltak m.m. (Internasjonalt Samisk filminstitutt)			9 110
334	78	Ymse faste tiltak (Internasjonalt Samisk filminstitutt)	5 765	8 420	3
335	71	Mediestøtte (Tilskudd til samiske aviser)		34 630	35 738
335	75	Tilskudd til samiske aviser	33 770		4
337	71	Kompensasjons- og vederlagsordninger (Visningsvederlag til samiske fond)			5
337	71	Kompensasjons- og vederlagsordninger (Bibliotekvederlag til samiske fond)			6
Sum			41 473	43 050	46 848

¹ Beløpene i tabellen utgjør kun tildelingene til samiske formål over postene, og ikke postenes totalsum.

² Fra og med budsjettåret 2021 overføres utgiftene til statens inngåtte avtaler om vederlag til kunstnere fra kap 321, post 75 til kap. 337, post 71.

³ Støtten til ISFI er fra 2021 flyttet fra kap 334, post 78 til kap 334, post 73

⁴ Fra og med budsjettåret 2020 ble tilskuddet til samiske aviser overført fra kap 335, post 75 til kap. 335, post 71.

⁵ Størrelsen på visningsvederlaget for 2020 og 2021 fastsettes etter at rammen for lønnsoppgjøret i staten for disse årene er kjent.

⁶ Størrelsen på bibliotekvederlaget for 2020 er kjent, men fordelingen mellom de ulike fondene er ikke avgjort av kunstnerorganisasjonene. Størrelsen på bibliotekvederlaget for 2021 beregnes ut fra indeksregulering av vederlagsprisen per utlånsenheter per 31. desember 2020.

Saemien Sijte – styrket drift og husleiekompensasjon

Nybygg for det sørsamiske museet og kultursenteret Saemien Sijte skal være ferdigstilt andre halvår 2021. Kulturdepartementet har med bakgrunn i dette rammeoverført 2,7 mill. kroner til Sametinget for å styrke driften av museet og dekning av husleie i 2021, jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementets kap. 560 Samiske formål, post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Kap. 328 Museer m.m., post 78 Andre museums- og kulturverntiltak

Kulturdepartementet foreslår et tilskudd på 2 mill. kroner til arbeidet med å få på plass en avtale mellom Norge, Tyskland og Sametinget for samarbeid og kompetanseoverføring om samiske gjenstander i tyske museer. En målsetning er å sette museene i Tyskland i stand til å presentere sine samiske samlinger for publikum.

Kap. 334 Film- og dataspillformål, post 73 Regionale filmtiltak m. m.

Departementet foreslår å øke tilskuddet til Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) med 0,5 mill. kroner i 2021. Samlet foreslås et tilskudd til ISFI på 9,1 mill. kroner.

Kap. 335 Mediestøtte, post 71 Mediestøtte

Bevilgningen omfatter tilskudd til samiske aviser og er regulert i forskrift.

Tilskuddsordningen forvaltes av Medietilsynet. I tråd med Meld. St. 17 (2018-2019)

Mangfold og armlengds avstand – Mediepolitikk for ei ny tid tar regjeringen sikte på å sende på høring et forslag om å gjøre tilskuddsordningen til samiske aviser plattformnøytral våren 2021.

Kap. 337 Kompensasjons- og vederlagsordninger, post 71 Vederlagsordninger

Visningsvederlaget er et kollektivt vederlag for visning av verk som er i offentlig eller offentlig støttede institusjoners eie, og forvaltes av fire vederlagsfond. Ordningen er regulert i lov 28. mai 1993 nr. 52 om vederlag for visning av billedkunst og kunsthåndverk mv. Den delen av vederlaget som gjelder visning av samisk visuell kunst fordeles til Samiske kunstneres og forfatters vederlagsfond.

Bibliotekvederlaget er et kollektivt vederlag regulert i lov 29. mai 1987 nr. 23 om bibliotekvederlag. Opphavsmenn til verk som lånes ut i offentlige bibliotek skal ha vederlag. Vederlaget beregnes etter en sats per utlåsenhet og fordeles til aktuelle vederlagsfond, blant disse Samisk faglitterær forfatter- og oversetterforening og Samiske kunstneres og forfatters vederlagsfond.

Øvrige midler til samiske kulturformål:

Flere mottakere av tilskudd/bevilgning over Kulturdepartementets budsjett forvalter oppgaver og aktiviteter rettet mot samisk kunst og kultur. Det gjelder for eksempel Nasjonalbiblioteket, museene i det nasjonale museumsnettverket, Språkrådet, NRK og Norsk kulturråd.

Samisk arkiv

Drift av Samisk arkiv dekkes innenfor de årlige bevilgningene til Arkivverket over kap. 329, post 01.

Det norsk-russiske kultursamarbeidet

I det norsk-russiske kultursamarbeidet etableres treårige samarbeidsprogrammer med sikte på utvikling av det norsk-russiske kultursamarbeidet. Kulturdepartementet gir treårig prosjektstøtte til utviklingsarbeid innenfor ulike deler av kulturfeltet, herunder til samisk kultur og urfolkskultur over kap. 325, post 72.

Spillemidler til samisk idrett

Ved fordeling av overskuddet til Norsk Tipping AS for spilleåret 2019 til idrettsformål i 2020, ble det avsatt 1,5 mill. kroner til samisk idrett. Tilskuddet overføres Sametinget som er ansvarlig for den videre fordelingen i tråd med målsettingen for tilskuddet. Målsetningen er å opprettholde og videreutvikle særegne samiske idrettsaktiviteter som er en del av samisk kultur. Videre skal midlene bidra til økt omfang av idrett og fysisk aktivitet i befolkningen.

Tilskuddet skal primært benyttes til aktiviteter rettet mot barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år). Tilskuddet er ikke ment å støtte opp om ordinære idrettsaktiviteter som utøves i regi av samiske idrettsorganisasjoner. Spillemidler til idrettsformål i 2021 fordeles ved kongelig resolusjon våren 2021.

Justisdepartementet (JD)

			(i 1000 kr)		
Kap.	Post	Benevnelse	Saldert		
			Regnskap 2019	budsjett 2020	Forslag 2021
440	01	Politidirektoratet – politi og lensmannsetat, Driftsutgifter	400	400	400
		Sum	400	400	400

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter

Under kap. 440, post 01 har det i flere år blitt stilt midler til disposisjon for de politidistriktene hvor det er kommuner innenfor forvaltningsområdet for samisk språk. For 2020 er det satt av 400 000 kroner, det tas sikte på å sette av tilsvarende beløp i 2021.

Målsettingen er å motivere til økt kunnskap om samisk språk og kultur i politidistrikter med samisk befolkning. Politidistrikter som har kommuner med tospråklig forvaltning, kan tildeles midler for utgifter de har hatt som følge av dette. Politidirektoratet (POD) har fra og med 2017 delegert administrasjonen av ordningen til Finnmark politidistrikt, som dermed har fått et nasjonalt ansvar for å administrere ordningen i henhold til gjeldende instruks.

Samelovens språkregler omfatter politidistriktene Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark, som alle har kommuner som kommer inn under bestemmelsene i sameloven. Det er opprettet en samisk nettverksgruppe med representanter fra Kriminalomsorgen region nord, sekretariatet for konfliktrådene og Domstoladministrasjonen. POD er i prosess med å få en representant fra Finnmark politidistrikt på plass.

Andre saker

Det er iverksatt et arbeid med å styrke samisk språk knyttet til behandling av saker hvor samiske barn har vært utsatt for vold eller overgrep. Statens barnehus i Tromsø er i den forbindelse gitt et ansvar, og har styrket bemanningen med en samiskspråklig psykolog. I 2018 ble det opprettet en underavdeling av Statens barnehus Tromsø i Kirkenes.

Politiet innførte i 2019 et nytt saksbehandlings- og arkivsystem. Systemet er tilrettelagt slik at alle brukere kan benytte brevmalen på både nord- og sørsamisk. Systemet dekker virksomhetsområdene ledelse, styring og støttefag (for eksempel HR - HMS) i tillegg til forvaltningssaker. Tilretteleggingen av samiske brevmalen er et første steg på veien til at politiet selv kan tilrettelegge ytterligere for saksbehandlingsstøtte på samisk innenfor de nevnte saksbehandlingsprosessene.

Det arbeides med en ny handlingsplan om vold i nære relasjoner, med en egen del om vold og overgrep i samiske samfunn.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)

			(i 1000 kr)		
			Saldert		
Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2019	budsjett 2020	Forslag 2021
762	70	Primærhelsetjenesten, Tilskudd, <i>kan benyttes under post 21</i> ¹	6 200	6 200	6 200
		Sum	6 200	6 200	6 200

¹ Beløpene som er oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostene totale størrelse viser vi til Helse- og omsorgsdepartementets Prop. 1 S (2020-2021).

I tillegg blir det bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapittel:

Kap.	Post	Benevnelse
765	21	Psykisk helse, rus og vold, Spesielle driftsutgifter

Kap. 762 Primærhelsetjenesten, post 70, Tilskudd

Formålet med tilskuddsordningen er å bidra til likeverdige helse- og omsorgstjenester til den samiske befolkning og til at tjenestene er kunnskapsbaserte. Tilskuddet forvaltes av Helse- direktoratet.

Det er behov for oppdatert kunnskap om den samiske befolkningens helse og bruk av helse- og omsorgstjenester. Bevilgningen dekker tilskudd til Senter for samisk helseforskning. Senteret er et selvstendig senter ved Institutt for samfunnsmedisin ved UiT Norges arktiske universitet. Senterets hovedoppgave er å drive forskning med fokus på helse og livsstil i den samiske befolkningen.

Senteret gjennomførte en større befolkningsundersøkelse i kommuner med samisk befolkning i 2003–2004 kalt SAMINOR 1. Undersøkelsen ble gjentatt i de tre nordligste fylker i 2012–2014 kalt SAMINOR 2. SAMINOR-studien har påvist helseutfordringer i den samiske befolkningen uten at årsakssammenhengene er kjent. Det planlegges derfor en større studie SAMINOR 3 i 2022–2023 hvor både nord-, lule- og sørsamiske områder inkluderes. Senteret har et bredt internasjonalt samarbeid.

Det foreslås å videreføre bevilgningen på 6,2 mill. kroner i 2021.

Kap. 765 Psykisk helse, rus og vold, post 21 Spesielle driftsutgifter

Regjeringens handlingsplan for forebygging av selvmord (2020–2025) ble lagt frem 10. september 2020. Som del av handlingsplanen foreslås 0,5 mill. kroner til å oversette, kulturelt tilpasse og implementere opplæringsmateriell i hvordan oppdage, avdekke og intervensere ved selvmordsfare, til nord-, sør- og lulesamisk.

Barne- og familiedepartementet (BFD)

			(i 1000 kr)		
			Saldert		
Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap	budsjett	Forslag
			2019	2020	2021
Div	Div	Nasjonalt samisk kompetansesenter ¹	1 100	1 100	11 100
		Sum	1 100	1 100	11 100

¹ Beløpene oppgitt i tabellen henviser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostenes totale størrelse viser vi til Barne- og familiedepartementets Prop. 1 S (2020-2021).

Det foreslås bevilget midler til samiske formål over følgende budsjettkapittel i 2021:

Kap.	Post	Benevnelse
840	70	Tilskot til valdsførebyggjande tiltak mv.

For nærmere spesifisering av budsjettposten viser vi til Barne- og familiedepartementets Prop. 1. S (2020-2021)

Kap. 840 Tiltak mot vald og overgrep, post 70 Tilskot til valdsførebyggjande tiltak mv. Bevilgningen på posten har blant annet blitt brukt til tilskudd til stiftelsen Alternativ til Vold (ATV) til drift av eksisterende ATV-kontor og til etablering av nye kontor.

Bevilgningen er økt med 6 mill. kroner i 2020 for å sikre helårsdrift av et nytt ATV-kontor i Finnmark med samisk kompetanse, og styrke bemanningen ved noen av de eksisterende ATV-kontorene. Bevilgningen videreføres i 2021.

Diverse kapitler/poster – Nasjonalt samisk kompetansesenter

Familievernet, barnevernet og det kommunale krisesentertilbudet trenger mer kompetanse om samisk språk og kultur. Det er behov for å gi veiledning til tjenestene og å utvikle kunnskapsbasert metodikk og verktøy tilpasset behovene til samiske barn og familier. Dette er oppgaver som Regionalt samisk kompetansesenter (RESAK) i dag langt på vei har eneansvaret for. Det er bevilget 1,1 mill. kroner til RESAK i 2019 og 2020.

Det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner i 2021 for å videreutvikle RESAK til et nasjonalt samisk kompetansesenter for familievern, barnevern og krisesentertilbud. Dette vil bidra til et mer likeverdig tjenestetilbud til samiske barn og familier og å styrke tilliten til hjelpeapparatet i den samiske befolkningen. Midlene bevilges over kap. 840, post 21, kap. 840, post 70, kap. 842, post 01, kap. 854, post 21 og kap. 854, post 61.

Landbruks- og matdepartementet (LMD)

(i 1 000 kr)

Kap.	Benevnelse	Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
1142	Landbruksdirektoratet	8 824	18 332	18 372 ¹
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen	130 678	136 100	149 500
	Sum	139 502	154 432	167 872

¹ Beløpet i tabellen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet omfatter tildelinger gitt over post 45, 70, 71, 72 og 80, jf. postomtalen under. Tildelingen til drift av Landbruksdirektoratets avdeling i Alta er ikke inkludert i beløpet.

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

(i 1 000 kr)

Post	Tiltak	Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	259 004	241 733	240 203
45	Større utstyrskjøp og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 281	12 051	12 051
50	Arealressurskart	7 715	7 676	7 638
60	Tilskudd til veterinærdekning	180 471	170 286	174 945
70	Tilskudd til fjellstuer	808	816	816
71	Omstillingstiltak i Indre Finnmark, <i>kan overføres</i>	4 355	4 513	4 513
72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	471	452	492
73	Tilskudd til erstatninger mv. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	105 529	55 610	55 610
74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt		1 000	1 000
75	Tilskudd til klimarådgivning på gårder	7 132		
76	Tilskudd til oppkjøp av melkekvoter			188 500
77	Tilskott til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhald, <i>kan overføres</i>	13 016	160 000	350 020
78	Tilskott til omstilling ved avvikling av pelsdyrhald, <i>kan overføres</i>		20 000	20 000
80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>		500	500
	Sum kap. 1142	580 782	674 637	1 056 288

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen skal dekke drift av Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet er utøvende forvaltningsorgan for de sentrale reindriftspolitiske virkemidlene, og skal legge til rette for å nå målene i reindriftspolitikken. Landbruksdirektoratet forvalter blant annet reindriftsloven og virkemidlene under reindriftsavtalen, og er også sekretariat for Reindriftsstyret, styret for Reindriftens Utviklingsfond og for Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt. Direktoratet skal bidra med støtte og utredningsarbeid, og direktoratet skal i vesentlig grad ha en rådgivende rolle på reindriftsområdet.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på posten på 240 mill. kroner for 2021.

Omtale av postene som gjelder særskilte reindriftsformål

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold, *kan overføres*

Bevilgningen skal dekke utgiftene til oppfølging av Norges ansvar ved gjennomføring av ny reingjerdekonvensjon med Finland og for konvensjonsgjerdene mot Sverige, Finland og Russland. Posten skal også dekke utgiftene til oppfølging av reinbeiteavtaler i Rørosregionen og til vedlikehold av gjerdene i Hemsedal og Lærdal. I tillegg skal posten dekke eventuelle erstatningskrav fra finske og russiske myndigheter i henhold til gjeldende reingjerdekonvensjon og avtaler.

Etter reingjerdekonvensjonen mellom Norge og Finland har Norge ansvar for å føre opp gjerde på strekningen Karigasniemi–Levajok. Bevilgningen i 2021 skal dekke oppføring av den siste gjerdestrekningen.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 12 mill. kroner for 2021.

Post 70 Tilskudd til fjellstuer

Formålet med bevilgningen er å ivareta sikkerheten til blant annet reingjetere i veiløst terreng. Departementet har i dag tre statseide fjellstuer – Joatka, Mollisjok og Ravnastua. Fjellstuene blir drevet på kontrakt med Landbruksdirektoratet. Fjellstuene har plikt til å holde åpent hele året.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 0,8 mill. kroner for 2021.

Post 71 Tiltak for bærekraftig reindrift

Formålet med bevilgningen er å finansiere ulike tilpasninger og tiltak for å legge til rette for bærekraftig reindrift. Reintelling og oppfølging av godkjente bruksregler er sentrale tiltak, i tillegg til kontrolltiltak rettet mot grenseoverskridende reinbeite mellom Norge og Sverige. Økt kunnskap om produksjon og tap vil være viktig, både for å dempe konflikter og for en bærekraftig forvaltning av reindriftnæringen. Kostnader knyttet til slik kunnskapsutvikling blir dekket over denne posten. Bevilgningen skal også dekke en rekke tiltak for å følge opp reindriftsloven, grensereinbeiteloven, Overvåkingsprogrammet for Finnmarksvidda, enkelte utviklings- og utredningskostnader og digitalisering av arealbrukskart for reindriften.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 4,5 mill. kroner for 2021.

Post 72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite i Trollheimen, overslagsbevilgning

Bevilgningen skal dekke erstatningene ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite i Trollheimen, jf. overskjønn fra Frostating lagmannsrett 2. september 1999 og inngåtte reinbeiteavtaler med grunneierne i Trollheimen.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 0,5 mill. kroner for 2021.

Post 80 Radioaktivitetstiltak

Statens ansvar for å dekke kostnader som følge av radioaktivt nedfall etter Tsjernobyl-ulykken har regjeringens vedtak om økonomisk skadesløshet 31. juli 1986 som prinsipielt utgangspunkt. Mattilsynet overvåker nivået for radioaktivitet, og fastsetter grenseverdier for radioaktivitet i blant annet reinkjøtt. Dersom reinkjøttet i et område ligger over grenseverdien, kan det gis tilskudd som kompensasjon for ekstrakostnader knyttet til dette.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 0,5 mill. kroner for 2021.

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen

(i 1 000 kr)

Post	Tiltak	Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	36 700	36 600	42 400
72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	7 500	7 300	7 300
75	Kostnadssenkende og direkte tilskott, kan overføres	84 036	88 200	95 800
79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	2 442	4 000	4 000
Sum kap. 1151		130 678	136 100	149 500

Den 27. februar 2020 ble staten og Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) enige om en reindrifftsavtale for 2020/2021. Reindrifftsavtalen for 2020/2021 har en ramme på 149,5 mill. kroner. Dette er en økning på 13,4 mill. kroner fra Reindrifftsavtalen 2019/2020.

Reindrifftsavtalen 2020/2021 viderefører prioriteringen av reindrifftsutøvere som har reindrift som hovedvirksomhet. På bakgrunn av reduksjonen i produksjonsinntektene og at prosessen med tilpasning av reintall nylig er gjennomført, har det vært viktig å videreføre hovedlinjene i tilskuddssystemet. Det gir stabilitet for næringsutøverne. En videreføring støtter også opp om de reindrifftsutøverne som har fulgt opp vedtak om reduksjon av reintall. Siidaandeler som ikke følger opp slike vedtak, har heller ikke rett til tilskudd over avtalen.

Reindrifftsavtalen 2020/2021 er den syvende avtalen regjeringen har inngått med NRL.

Enighet i avtaleforhandlingene er viktig for å støtte opp om avtaleinstituttet og den hovedavtalen som er inngått mellom Landbruks- og matdepartementet og NRL.

Reindrifftsavtalen 2020/2021 ble behandlet av Stortinget 9. juni 2020, jf. Prop. 99 S (2019–2020) *Endringer i statsbudsjettet 2020 under Landbruks- og matdepartementet (Reindrifftsavtalen 2020/2021 m.m.)* og Innst. 345 S (2019–2020).

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 149,5 mill. kroner for 2021.

Klima- og miljødepartementet (KLD)

			(i 1000 kr)		
Kap.	Post	Benevnelse	Regnskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
1429	71	Riksantikvaren, Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, <i>kan overføres</i> ¹	6 000	6 000	6 000 ²
		Sum	6 000	6 000	6 000

¹ Over posten er det øremerket *inntil* 6 mill. kroner for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaring av automatisk fredede samiske kulturminner.

² Beløpet som er oppgitt i tabellen viser kun til tildelingene til samiske formål. For en nærmere spesifisering av budsjettpostens totale størrelse vises det til Klima- og miljøverndepartementets Prop. 1 S (2018-2019).

Kap. 1429 Riksantikvaren, post 71 Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, *kan overføres*

Over Riksantikvarens budsjett er det for 2021 videreført en øremerking med inntil 6 mill. kroner for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaring av automatisk fredete samiske bygninger innenfor Bevaringsprogrammet for automatisk fredete samiske bygninger. Arbeidet skal skje i henhold til omforente prinsipper i Plan for forvaltning av automatisk fredete samiske bygninger, vedtatt av Sametingets plenum.

Midlene fra post 71 vil bli utbetalt av Riksantikvaren på anmodning fra Sametinget. Riksantikvaren vil gi nærmere føringer for bruken av tilskuddet.

Samferdselsdepartementet (SD)

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 71 Kjøp av infrastrukturtenester – drift og vedlikehold

I reindriftsområdene, særlig langs Nordlandsbanen, har Bane NOR i flere år samarbeidet med reindriftseiere og forskere for å finne effektive tiltak for å redusere antall påkjørsler av tamrein. Undersøkelser viser at oppsett av lange gjerder mellom over- eller underganger i områder hvor jernbanen krysser beiteområder eller på strekninger der det er stor hyppighet av reinpåkjørslar, ser ut til å være det mest effektive tiltaket. En forutsetning for ønsket effekt er at gjerder er tilstrekkelig lange, er utformet og plassert riktig og kombinert med tilstrekkelig antall over- eller underganger. Samtidig er det viktig at gjerdene er av høy kvalitet og av tilstrekkelig høyde, for at de skal tåle vinterforhold med mye snø og vind.

Oppsett av gjerder for å redusere antall påkjørsler av tamrein blir prioritert på jernbanestrekninger hvor det er stor risiko for påkjørsler og hvor gjerdene kan monteres mellom naturlige viltoverganger. Gjerdene er svært effektive tiltak. Erfaringsvis går antallet reinpåkjørslar ned mot null på strekninger hvor det er satt opp gjerde, med noen få unntak i tilfeller der dyr har kommet seg innenfor gjerdet.

I 2019 ble det satt opp gjerder på strekningen Laksfors – Kvalfors bru og ved Sefrivatn. Arbeidet med å forlenge eksisterende gjerde i Saltdal på strekningen Kjemåga elv – Rusånes tunnel (16 km) er startet, og om lag 7 km gjerde bygges i 2020. Til sammen vil Bane NOR i perioden 2018-2021 bygge 44 kilometer med vilt- og reingjerder til en kostnad på om lag 85-90 mill. kroner. Gjerdene settes opp i områder med særlig høyt konfliktnivå og med høyt antall påkjørsler av både tamrein og elg, primært på strekninger hvor gjerder kan etableres mellom naturlige overganger eller underganger. Når denne utbyggingen er ferdig, vil det bli totalt 63,5 kilometer med reingjerder på Nordlandsbanen.

Andre viktige tiltak for å redusere antall påkjørsler av tamrein er rutiner for meldinger fra reieiere og lokførere om at rein befinner seg i eller nær sporet (reinforming), samt støtte til bruk av helikopter ved flytting mellom beiteområder.

I 2019 startet Bane NOR et forskningsprosjekt for å finne nye teknologiske løsninger som skal redusere antall påkjørsler av tamrein. Utredningen av prosjektet ble ferdigstilt sommeren 2019. Videre vil forskningsprosjektet utrede fire deteksjonssystemer for tamrein, i kombinasjon med varsling når dyr beveger seg inn mot sporet. Tre av fire systemer krever merking av dyr med en posisjonssender, mens det siste er basert på at dyr som passerer en sensor blir registrert. Systemene som viser størst potensiale, testes ut videre gjennom oppsett av kontrollerte eksperimenter langs en eller flere jernbanestrekninger.

Utgitt av:
Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer fra:
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon
Internett: www.publikasjoner.dep.no
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Telefon: 222 40 000
Publikasjonskode: H-2471 BS





Giella- ja
ođasmahttindepartemeanta

Juolludeamit sámi ulbmiliidda jagi 2021 stáhtabušeahtas

Juolludeamit sámi ulbmiliidda

Norgga stáhta lea vuodđuduvvon guovtti álbmoga eatnamiidda, sápmelaččaid ja dáččaid. Ráđđehusa ulmil lea ahte sápmelaččat galget beassat ovddidit gielaset, kultuvrraset ja servodateallimeaset.

Vuodđolága § 108 ja sámeláhka leat sámepolitihka riikkalaš riektevuodut. Norggas leat ollu álbmotrievttalaš geatnegasvuodat mat leat láidesteaddjin sámepolitihkkii. Buot departemeanttain lea ovddasvástádus čuovvolit sámepolitihka čadaheami iežaset suorggis. Gielda- ja ođasmahttindepartemeanttas lea bajimus ovddasvástádus stáhta sámepolitihka oktiiheiveheamis, ja dat galgá bargat dan badjeli ahte surggiid rastásaš ja hálddahusdásiid rastásaš politihkka lea ollislaš ja oktasaš. Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta

Proposišuvnnas 1 S (2020–2021) čilgejuvvojit oanehaččat sámepolitihka hástalusat ja ovdánanmearkkat, ja das válddahallojit departemeantta ulmilat ja strategijat.

Dán prentosis válddahallojuvvo oanehaččat ja čoahkkájit mo guhtege departemeanta lea evttohan juolludusaid sámi ulbmiliidda jahkái 2020.¹

Sisdoallu

Sámediggi.....	3
Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta (GOD).....	4
Olgoriikadepartemeanta (OD).....	7
Máhttodepartemeanta (MD).....	9
Kulturdepartemeanta (KD).....	13
Justiisadepartemeanta (JD).....	15
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta (DFD).....	16
Mánáid- ja bearašdepartemeanta (MBD).....	17
Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD).....	18
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta (DBD).....	21
Johtalusdepartemeanta (JD).....	22

¹ Jus iešguđet departemeantaid bušehttaproposišuvnnain ja dán diehtujuohkingihppagis eai leat seamma logut, de dalle gustojit bušehttaproposišuvnnaid logut.

Visogovlaš logahallan juolludemiin Sámediggái

(1000 ruvnnuid mielde)

	Rehketdoallu 2019	Salderejuvvon bušeahta 2020	Evttohus 2021
Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta	563 983	591 749	645 957
Máhtdepartemeanta	312 818	358 509	383 945
Kulturdepartemeanta	41 473	43 050	46 848
Justiisa- ja gearggusvuodadepartemeanta	400	400	400
Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta	6 200	6 200	6 200
Mánáid- ja bearašdepartemeanta	1 100	1 100	11 100
Eanadoallo- ja biebmdepartemeanta	139 509	154 432	167 872
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta	6 000	6 000	6 000
Submi	1 071 483	1 161 440	1 268 322

Dasa lassín geavahuvvo 85-90 milj. ruvnnu áigodagas 2018-2021 Johtalusdepartemeantta bušeahtas doaibmabijuide mat galget eastadit bohccuid vuddjomis, gč. čilgejuvvon siiddus 22.

Tabella supmit leat lagabui válddahuvvon juohke departemeantta čilgehusas dán diehtočállosis. Doarjja sámi ulbmiliidda addojuvvo maiddá doarjjapoasttain main doarjjajuohkin dáhpáhuvá maŋŋeleappos. Dát doarjagat eai leat mielde tabella supmiin, muhto leat departemeanttaid čilgejumiin.

Sámediggi

Sámediggi galgá bušeahttaevttohusa mielde hálldašit sullii 539 milj. ruvnnu jagi 2021. Dás lea sullii 26 milj. ruvnnu (5,1 proseantta) lasáhus jagi 2020 ektui. Sámedikki vuosttaš olles doaibmajahki lei 1990, ja dalle lei Sámedikki bušeahtta 31,7 milj. ruvnnu stuoru. Sámedikki bušeahtta lea bures ovdánan mánnga jagi. Ovdáneapmi lea eiseválddiid ulbmiliid mielde das, ahte Sámedikkis galgá leat eanet dadjamuš ja válđi dakkár áššiin mat leat erenoamáš dehálaččat sámi álbmogii.

Visogovlaš logahallan juolludemiin Sámediggái

	(1000 ruvnnuid mielde)		
	Rehketdoallu 2019	Salderejuvvon bušeahtta 2020	Evttohus 2021
Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta	510 069	512 861	539 182
Mánáid- ja dásseárvodepartemeanta	1 000	0	0
Dálkkádat- ja birasdepartemeanta	6 000	6 000	6 000 ¹
Submi	517 069	518 861	545 182

¹ Kapihttala 1429 Riikaantikvára, poasttas 71 Doarjja ráfáidahttojuvvon priváhta kulturmuittuide lea merkejuvvon 6 milj. ruvnnu rádjai nannen dihtii barggu automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid seailuhemiin.

Ráđdehus ja Sámediggi ásaheđe jagi 2019 ođđa bušeahttaortnet mas jahkásaš juolludeamit Sámediggái álgojurdaža vuođul čohkkejuvvojit ovttá postii stáhtabušeahtas, geahča čilgejumi kapihttala 560 poastta 50 vuolde, Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta Prop. 1 S (2018-2019). Ođđa ortnet addá Sámediggái stuorát doaibmanvejolašvuoda ieš vuoruhit ekonomalaš váikkuhangaskaomiid iešguđetlágan doaibmajagiid hárrái.

Kapihttala 560 poasta 50 lea oktasaš bušeahttapoasta mii ruhtada daid suorgeviidodagaid maid fágadepartemeanttain lea ovddasvástádus fuolahit. Ođđa bušeahttaortnega láiddanjuolggadusat, maid Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta lea ráhkadan, galget daid vejolaš hástalusaid hálldašettiin leat veahkin maid okta čohkkejuvvon poasta sáhtá dagahit departemeanttaid gaskasaš ovddasvástádusjuogadeapmái. Ortnege dehálaš eaktu lea ahte juohke departemeanttas ain lea ovddasvástádus sámi áššiin iežas suorggis.

Sámediggi juogada ruđaid mat leat juolluduvvon, mañimus dievasčoahkkimisttis dainna várašemiin ahte Stuoradiggi dohkkeha bušeahttamearrádusa. Sámediggi juogada juolludemiid iežas vuoruhemiid mielde, muhto Stuorradikki bušeahttamearrádusa mielde. Sámedikki ekonomijahálldašeami rámmaid mearrida Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta njuolggadusčoahkis mii lea Sámedikki ekonomijahálldašeami várás, geahča sámelága § 2-1, goalmát ladđasa. Njuolggadusčoahkis lea departemeanta mearridan ahte Sámediggái ge gustojit stáhta ekonomijanjuolggadusat ja mearrádusat stáhta ekonomijastivrema birra.

Sámediggái lea biddjojuvvon hálldašanovddasvástádus mánngga hálldahuslaš áššis, nugo ovdamearkka dihtii sámediggeválggain, ekonomalaš doarjagiid juohkimis, skuvlla oahppoplánaid dárkilit ráddjejuvvon osiid mearrideamis, sámi kulturmuittuid hálldašeamis kulturmuittolága ja dasa gullelaš lánkaásahusaid mielde, ja vel ovddasteddjiid nammadeamis sierranas almmolaš orgánaide. Sámedikkis lea dasto vel válđi ja dadjamuš go dat oassálastá ja das leat ovddasteaddjit ollu lánveggottiin, stivrrain ja ráđiin.

Eanet dieđuid Sámedikki doaimma birra gávnnat dás: www.samediggi.no

Giella- ja ođasmahttindepartemeanta (GOD)

(1000 ruvnnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahus	Salderejuvvon		
			Rehketdoallu 2019	bušeahhta 2020	Evttohus 2021
525	01	Fylkkamáneámmáhat, Doaibmagolut	26 022	27 000	27 532 ¹
560	50	Sámi ulbmilat, Sámi giella, kultuvra ja servodateallin	510 069	512 861	539 182
560	51	Sámi ulbmilat, Divvun	7 234	7 428	7 628 ²
560	55	Sámi ulbmilat, Sámi allaskuvla	5 223	5 363	5 507 ³
563	01	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, Doaibmagolut	6 381	6 508	6 244
563	21	Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, Erenoamáš doaibmagolut, <i>sirdin vejolaš</i>	3 054	2 789	2 864 ⁴
2445	33	Statsbygg, Dábálaš huksenprošeavttaid álggaheapmi, <i>sirdin vejolaš</i>	6 000	29 800	57 000
Submi			563 983	591 749	645 957

¹ Juolludus ruhtada davimus fylkkamáneámmáhat doaibmamušaid regionála boazodoalloeiseváldin.

² Jagi 2019 rájes sirdojuvvui kap. 561 poasta 51 juolludus kap. 560 postii 51.

³ Jagi 2019 rájes sirdojuvvui kap. 561 poasta 50 juolludus kap. 560 postii 55.

⁴ Rehketdoallohku sistisdoallá prošeavttaid main lea olggobeallásaš ruhtadeapmi, Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáza namas.

Lassin juolluduvvojit ruhtat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahhtakapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
500	50	Giella- ja ođasmahttindepartemeanta, Dutkanprográmmat
553	63	Rádjaregionála Interreg-prográmmat

Kap. 525 Fylkkamáneámmáhat, poasta 01 Doaibmagolut

Boazodoallu gullá fylkkamáneámmáhat dábálaš doaibmarámmii. Danne lea juolludus meroštus das man ollislaš juolludusas davimus fylkkamáneámmáhat galgá gokčat sin doaibmamušain boazodoalloeiseváldin.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin

Poasttas lea váldojuolludus Sámediggái.

Dielddanuori suohkan váldui mielde suoidnemánu 1. b. 2020 sámegeiela hálddašanguvlui. Jagi 2020 reviderejuvvon natiónalabušeahhta oktavuodas lasihuvvui juolludus 2,25 milj. ruvnnuin láchin dihtii dili guovttegielalaš hálddašepmái Dielddanuori suohkanis. Olles jagi váikkuhussii evttohuvo jahkái 2021 lasihit juolludusa 4,5 milj. ruvnnuin.

Evttohuvo lasihit juolludusa postii 3,5 milj. ruvnnuin gokčan dihtii Sámedikki lassegoluid jagi 2021 sámediggeválggaid čađaheapmái.

Juolludus árvaluvvo lasihuvvot 2,7 milj. ruvnnuin nannen dihtii lullisámi musea ja kulturguovddáza Saemien Sijte jodiheami ja gokčan dihtii viessoláiggu.

Oktiibuot evttohuvo juolludit 539,2 milj. ruvnnu. Sámediggi hálddaša olles juolludusa.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 51 Divvun

Divvun, sierra ovttatat Norgga árktalaš universitehtas – Romssa universitehtas, ovddida ja jodiha teknologalaš giellareaidduid sámegeielaid várás. Ođđaáigásaš giellateknologiija geavaheapmi lea eaktun dasa ahte sámegeielat sáhttet seailut geavahangiellan otnáš servodagas.

Departemeanta evttoha juolludit 7,6 milj. ruvnnu jahkái 2021 Divvuma jodiheapmái.

Kap. 560 Sámi ulbmilat, poasta 55 Sámi allaskuvla

Sámi allaskuvla čađaha muhtun bargamušaid Giella- ja ođasmahttindepartemeantta gohččuma mielde.

Juolludus galgá geavahuvvot Sámi statistihka fágalaš analysajoavkku ja Sámi ofelaš-ortnega jodiheapmái. Giella- ja ođasmahttindepartemeantta gohččuma mielde lea Sámi Allaskuvla

doaiman Sámi statistihka fágalaš analysajoavkku čállingoddin ja Sámi ofelaččaid ortnega čállingoddin

Ollistan dihtii ovdaságaid maid Sámi ofelaččat dollet, leat sierra neahttasiiddut ráhkaduvvon main leat dieđut sámi giela, kultuvrra ja servodateallima birra, erenoamážit nuoraid várás. Sámi allaskuvla almmuhii neahttasiidduid jagi 2019 čavčča. Sámi allaskuvla deavdá siidduide eanet fágalaš sisdoalu.

Árvaluvvo juolludit Sámi allaskuvlii oktiibuot 5,5 milj. ruvnnu jahkái 2021 gokčan dihtii Fágalaš analysajoavkku ja Sámi ofelaččaid goluid.

Kap. 563 Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš, poasta 01 Doaimmagolut ja poasta 21 Erenoamáš doaimmagolut, *sirdin vejolaš*

Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáš Guovdageainnus lea fágalaččat iešmearrideaddji ásahus mii mearrida iežas ulbmiliid ja bohtosiid gáibádusaid daid rájaid siskkobealde maid Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta mearrida. Bargu galgá leat sin várás guđet leat ealáhusdoaimmit, almmolaš eiseválddit, dutkanbirrasat ja eará fágabirrasat, ja dasto vel lassin riikkaidgaskasaš organisašuvnnat ja ovttasbargoorgánat. Stivra lea guovddáža bajimus orgána.

Departemeanta evttoha juolludit oktiibuot 9,1 milj. ruvnnu Riikkaidgaskasaš boazodoalloguovddáži jahkái 2021.

Kap. 2445 Statsbygg, poasta 33 Dábálaš huksenproseassaid álgaheapmi, *sirdin vejolaš*

Jagi 2019 stáhtabušehtas várrejuvvui 6 milj. ruvnnu álgojuolludussan Saemien Sijte ođđa museavistái Snåases. Statsbygga galgá leat proševtta huksejeaddji. Saemien Sijte ođđa museavistti gollorápmán lea biddjojuvvon 123,4 milj. ruvnnu. Vurdojuvvo ahte visti gárvána jagi 2021 mañit oasis.

Departemeanta evttoha juolludit 57 milj. ruvnnu gárvvistit ođđa museavistti jagi 2021.

Kap. 500 Gielda- ja ođasmahttindepartemeanta, poasta 50 Dutkanprográmmat

Prográmma Sámi dutkan III, mii lea doaimmi prográmma, masa ii leat mearriduvvon miige bistináigodagaid. Dat lea fágalaččat viiddis vuodđodutkanprográmma sámi čuolbmačilgehusaid várás mat gullet humaniorai ja servodatdiehtagii. Prográmma galgá ovddidit alladásat dutkama guoskevaš politihkkaovddideapmái, hálddašeapmái ja eará servodatdoimbiide. Ulbmil lea háhkat eanet dieđuid ja máhtu dáid áššiid birra: kulturdovdahemiid, sámi identitehta ja servodathuksema, bajásšaddama ja oahpu, giela, dálkkádaga ja birrasa, eallindiliid ja álbmotovdáneami birra. Departemeanta juolluda 3,5 milj. ruvnnu dasa jahkái 2021.

Kap. 553 Nuppástusnávcálaš regiovnnat, poasta 63 Rádjaregionála Interreg-prográmmat, *sáhttá geavahuvvot kapihtala 553, poastaid 60 ja 65 vuolde*

Ortnega ulbmil

Interreg galgá váikkuhit dássidis ovdáneapmái EU-guovllus rádjaregionála, riikkaidgaskasaš ja regiovnaidgaskasaš ovttasbarggu bokte. Regionálapolitihkka lea dakkár suorgi mas riikkaidgaskasaš bealit leat guovddážiis. Prográmmat heivejit bures go lea áigumuš juksat Norgga suorgepolitihkalaš ja regionálapolitihkalaš ulbmiliid, sihke regionála ja nationála dásis.

Norgga Interreg-oassálastima bokte bohtet Norgga vuoruheamit ja erenoamáš hástalusat oidnosii Eurohpákommišuvnna ja oassálasti riikkaid ektui. Jagi 2021 álgá ođđa Interreg-áigodat, mii bistá jagi 2027 lohppii. Norga galgá oassálastit árjjalaš ja dásseárvosaš

doaimmaheaddjin ovttasbarggus. Departemeanta ráhkkanahttá ođđa prográmmaid ovttas fylkkagiellaiguin.

Rádjaregionála prográmmat lágídit ránnjáriikkaid gaskasaš ovttasbarggu. Norga bargá erenoamážit dan ala ahte Eurohpá šaddá jierbmábun ja ruonábun.

Ulbmilolahusa eavttut

Juohke Interreg-prográmma prográmmadokumeanttas bohtet ulbmilolahusa eavttut ovdan. Áigodahkii 2021-2027 daid dohkkehit Norgga eiseválddit, ovttasbargoriikkat ja Eurohpákommišuvdna 2020-2021 dálvvi.

Davvi-Norga, Ruotta ja Suopma

Mihttun lea nannet prográmmaguovllu gilvalanfámu ja geasuhusa. Guvlui gullet Finnmárku, Romsa ja Nordlánda, Davvi-Suoma, Davvi-Ruota ja Sámi regiovnat (Sámi guovlu Hedmárkku rájes Finnmárkku rádjai). Interreg Davi rápma lei 10,2 milj. ruvnnu jagi 2019.

Jagi 2019 juolluduvvojedje ruđat guovtti sámi prošehtii. Dasa lassin oassálastet sámi doaimmaheaddjit Interreg Davi prošeavttaide, davi oasseguvlui, nu go ovdamearkka dihtii Visit Arctic Europe bokte.

Olgoriikadepartemeanta (OD)

Ruđat juolluduvvojit sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušehttakapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
115	21/70	Erenoamáš doaibmagolut ja Kultur- ja diehtjuohkinulbmilat
116	70	Geatnegas máksámušat
118	70	Davviguovllut, ovttasbargu Ruoššain ja atomasihkkarvuoha

Kap. 115 Ealáhusovddideapmi, kultuvra ja diehtjuohkin, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut ja poasta 70 Kultur- ja diehtjuohkinulbmilat

Doarjagat mat addojuvvojit dain poasttain, galget leat mielde ovddideamen Norgga kultureallima riikkaidgaskasaš vejolašvuođaid ja Norgga oainnuid ja servodatberoštusaid. Rádjarasttideaddji kultur- ja álbmogis álbmogii ovttasbargu davvin, dás maiddái Barentsregiovnnaš, gullá ráđđehusa davveguovloáŋgiruššamii. Dán áŋgiruššama guovddáš áššin leat maiddái álgoálbmotprošeavttat.

Olgoriikadepartemeantta guovddáš ovttasbargoguoimmit, go lea sáhka daid sámi birrasiid riikkaidgaskasaš kulturovttasbarggus mat ruhtaduvvojit dán poastta bokte, leat earret eará Riddu Riddu-festivála ja prošeakta Dán jagi davviálbmot.

Dain poasttain juolluduvvojit maid ruđat sámi kulturulbmiliidda guoskevaš olgoriikastašuvnnaid ja doarjjaruđaid bokte maid Norwegian Arts Abroad dáiddafágalaš organisašuvnnaid hálldašit. Dasa gullá preassa ja áššedovdiid mátkedoarjja festiválaide ja eará kulturdáhpáhusaide mat leat mielde duddjomin sámi artisttaid ja dáiddáriid fierpmádagaid ja riikkaidgaskasaš doaimmaid.

2019 ja 2020

Olgoriikadepartemeanta attii 1 milj. ruvdnosaš doarjaga Riddu Riddu-festiválii prošeaktii Dán jagi davviálbmot jagi 2019. Prošeakta nannii álgoálbmotdáiddáriid riikkaidgaskasaš fierpmádagaid ja loktii beroštumi sámi dáiddáriidda.

Doarjja prošeaktii Norgga guosseriikan Frankfurt girjemeassus lei mielde ovddideamen sámi girjjálašvuođa, oinnolaš dáidaga, musihka, lávdedáidaga, design ja dáiddaduoji riikkaidgaskasaš álbmogii.

Beaivváš Sámi Našunálateáhter oáččui doarjaga bargobádjái ja operačájáhussii Kanadas lokten dihtii davvinorgalaš ja kanadalaš álgoálbmogiid kulturárbbi riikkaidgaskasaš lávdái ja ovddidan dihtii deaivvadansajiid.

Earret eará Kanada, Frankriikka, Duiskka ja Ruošša olgoriikastašuvnnaid ja Norwegian Arts Abroad dorjo sámi kulturprošeavttaid, čájáhusaid ja ovdanbuktimiid olgoriikkas.

Jagi 2020 juolludii Olgoriikadepartemeanta 1 milj. ruvnnu Riddu Riddu-festivála Jagi 2020 davviálbmoga prošeaktii. Lassin leat vel ohcanvuđot ruđat addojuvvon olgoriikastašuvnnaid ja Norwegian Arts Abroad bokte sámi ulbmiliidda.

Evttohus 2021

Olgoriikadepartemeanta áigu ain addit doarjagiid sámi birrasiid riikkaidgaskasaš kulturovttasbargui. Dasa lassin evttohuvo addit ruhtadoarjagiid olgoriikastašuvnnaid ja Norwegian Arts Abroad bokte sámi ulbmiliidda.

Kap. 116 Riikkaidgaskasaš organisašuvnnaid, poasta 70 Geatnegas máksámušat Norgga geatnegas máksámuš Davvirikkaid ministtarráđđái juolluduvvo kapihttala 116

Oassálastin riikkaidgaskasaš organisašuvnnaide poasttas 70 Doarjagat riikkaidgaskasaš organisašuvnnaide.

Davviriikkaid ministtarráđđi juolludii 4 milj. dánskka ruvnnu doarjjan sámi ovttasbargui kultursuorggis jagi 2020. Ruđat juogaduvvojit Sámeráđđái ja Sámi dáiddárráđđái, ja dat galget eanaš geavahuvvot sámi kulturdoarjjan mas lea davviriikkalaš ávki ulbmilin, eai ge nu ollu hálddahuslaš doaibmagoluid gokčamii. Doarjja sámi kultursuorgeovttasbargui vurdojuvvo bissut sullii seamma dásis jagi 2021. Oahpahussuorgái (Sámi Instituhtii) juolludii Davviriikkaid ministtarráđđi 1,7 milj. dánskka ruvnnu jagi 2020. Ruđat sirdojuvvojit Sámi allaskuvlii ja daid hálddaša Sámi allaskuvlla stivra. Jahkái 2021 vurdojuvvo doarjja kultur- ja oahpahussuorgái bisuhuvvot.

Kap 118 Davviguovlodoaibmajut jna., poasta 70 Davviguovlodoaibmajut ja prošeaktaovttasbargu Ruoššain

Árktis 2030

Doarjjaortnet Árktis 2030 lea dehálaš váikkuhangaskaoapmi Norgga davveguovlopolitihkas. Regiovdnaođastusa olis leat ortnega ruđat ja hálddašeapmi juogaduvvon ođđajagimánu 1. b. 2020 rájes gaskal Romssa ja Finnmárkku fylkkagiella, ovttas Nordlándda fylkkasuohkaniin ja Olgoriikadepartemeanttain. Olles ortnega mihtut ja fokussuorggit bissot nu mo dat leat. Fylkkagielladaid oassi Árktis 2030-ruđain juolluduvvo Giella- ja ođasmahttindepertemeantta bušeahta bokte.

Olgoriikadepartemeantta oassi ortnegis galgá ovddidit ja nannet daid olgoriikapolitihkalaš doaibmajuid ja ángiruššamiid mat čuvvot Norgga riikkaidgaskasaš ángiruššamis buollanašuvdnan. Ruđat leat maid mielde fuolaheamen Norgga beroštusaid Antarktisis ja ávkkástallamin dainna gelbbolašvuodain mii Norggas lea goappašiid buollaguovlluin. Ruđat galget doarjut Norgga suverenitehta ja beroštusaid, ja leat mielde nannemin ovttasbarggu daid ártkalaš stáhtaiguin ja doaimmaheddjiiguin geain leat beroštusat Ártktisis, dás maiddái sámi doaimmaheddjiiguin.

Sámeráđđi ja Olgoriikadepartemeanta vuolláičáalle jagi 2017 soahpamuša gokčan dihtii osiid Sámeráđi goluin searvama várás Ártkalaš ráđđái. Jagi 2020 máksojuvvui 0,83 milj. ruvnnu šiehtadusa vuodul, ja áigumuš lea joatkit soahpamuša jagi 2021. Ruđat adnojuvvojit vuosttažettiin álgoálbmotovddasteddjiid mátkegoluid gokčamii searvama oktavuodas Ártkalaš ráđđái ja Barentsráđđái.

Máhttodepartemeanta (MD)

			(1000 ruvnnuid mielde)		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu 2019	Salderejuvvon	
				bušeahtta 2020	Evttohus 2021
222	01	Doaibmagolut	120 711	136 065	146 126
222	45	Stuorat rustetháhkamat ja ortnegisdoallu	1 352	1 964	2 019
225	63	Doarjja sámi vuodđooahpahussii, <i>sirdin vejolaš</i>	68 047	80 107	87 660
225	74	Prošeaktadoarjja	1 000		1
226	21	Kvalitehtaovddideapmi vuodđooahpahas, Erenoamáš doaibmagolut, <i>sirdin vejolaš</i>		15 000	15 000
227	63	Doarjja gielddaide ja fylkkagielddaide ²	25 652	26 473	27 295
260	50	Universitehtat ja allaskuvllat, Stáhtalaš universitehtat ja allaskuvllat	94 300	97 100	103 945
275	21	Doaibmabijut alitohppui ja dutkamii, Erenoamáš doaibmagolut	860	1000	1 000
275	70	Doaibmabijut alitohppui ja dutkamii ³		500	500
281	78	Doarjja Universitehta- ja allaskuvlaráddái ³	500		
2410	73	Stáhta loatnakássa oahpu váldima várás, Loatnageahpádusat, <i>meroštallanjuolludus</i> ⁴	396	300	400
Submi			312 818	358 509	383 945

¹ Jagi 2019 rájes sirdojuvvojedjet ruđat rápman kapihttala 560 Sámi ulbmilat postii 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin, mii lea Gielda- ja odasmahttindepartemeantta bušeahas.

² Submi gullá poastta juolludusa oassái mii juolluduvvo Snáase ja Málattuomi sámeskuvllaide.

³ Submi gullá poastta juolludusa oassái mii juolluduvvo fágastrategiijalaš orgánii mii lea sámi alitoahpu ja dutkama várás. Ruđat leat sirdojuvvon kap. 281 poasttas 78 kap. 275 postii 70 jagi 2020.

⁴ Submi gullá poastta juolludusa oassái mii lea evttohuvvon juolluduvvot loatnageahpádussii sidjiide geat čadahit oahpaheaddjioahpu sámegeilain.

Lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš kapihttaliin ja poasttain:

Kap.	Poasta	Namahus
254	70	Doarjja rávesolbmuid oahpahussii, Doarjja oahppolihtuide
260	50	Universitehtat ja allaskuvllat ¹
285	52	Norgga dutkanráddi, Dutkanulbmilat

¹ Gullá juolludusaide eará universitehtaide ja allaskuvllaide go Sámi allaskuvlii, mii oažžu ruđaid sámi doaibmabijuide iežas jahkásaš rámmas.

Kap. 222 Stáhtalaš skuvllat ja gáiddusoahpahasbálvalusat, poasta 01 Doaibmagolut ja poasta 45 Stuorat rustetháhkamat ja ortnegisdoallu, *sirdin vejolaš*

Kap. 222 juolludeamit geavahuvvojit jodihit Sámi joatkkaskuvlla Kárášjogas, Sámi joatkkaskuvlla ja boazodoalloskuvlla Guovdageainnus ja Áarjelsaemien vierhtiesáafoe (ovddeš Gaska-Norgga sámeskuvlla) Árborddis. Oahpahas Áarjelsaemien vierhtiesáafoes ja joatkkaskuvllain čuovvu Máhttoloktema – Sámi. Juolludus gokčá maid bálkká riekteeaktosoahpamuša vuodul bargiide heaittihuvvon stáhtalaš skuvllain ja vuordinbálkká bargiide heaittihuvvon stáhtainternáhtain Finnmárkkus.

Jagi 2020 reviderejuvvon nátionálabušehta oktavuodas juolluduvvui ruhta ovdaprošektii prošekteret oktasáš odđa vistti Beaivváš Sámi Našunálateahterii ja Sámi joatkkaskuvlii ja boazodoalloskuvlii Guovdageidnui. Máhttodepartemeantta ja Kulturdepartemeantta bargogohččuma vuodul lea Statsbygg álggahan ovdaprošeavtta jagi 2020.

Ovdaprošekterema golut juolluduvvojit Gielda- ja odasmahttindepartemeantta bušeahas kap. 2445 poasttas 30.

Máhttodepartemeantta evttoha juolludit 146,1 milj. ruvnu jagi 2021 poasttas 01 ja 2 milj. ruvnu poasttas 45.

Kap. 225 Doaibmajut vuoddoahpahasas, poasta 63 Doarjja sámegillii vuoddoahpahasas, *sirdin vejolaš*

Doarjja galgá doarjut ruđalaččat gielddaid, fylkkagielddaid ja priváhta skuvllaid mat fáallet sámegieloahpahasas oahpahaslága § 6-2 ja § 6-3 vuodul. Doarjja galgá maid geavahuvvot veahkkinn dasa ahte oahpaheaddjit ožžot joatkkaoahpu sámegielas, ja ahte oahpaheaddjistudeanttat váldet oahpu sámegielain.

Poasttas leat golbma doarjjaortnega:

- Okta vuoddoskuvlla sámegieloahpaheapmái.
- Okta sámegieloahpaheapmái joatkkaoahpahasas.
- Okta ortnet masa gullet sámi lohkanlobit daid oahpaheddjiid joatkkaohppui geat leat miehtá vuoddoahpahasas ja rekrutterenstipeanda oahpaheaddjistudeanttaide.

Jahkái 2020 juolluduvvui 80,1 milj. ruvnnu doarjjan sámegillii vuoddoahpahasas.

Máhtodepartemeanta evttoha 87,7 milj. ruvdnosáš juolludusa ortnegii jahkái 2021.

Kap. 225 Doaibmajut vuoddoahpahasas, poasta 74 Prošeaktadoarjja

Ortnegiin ulbmil lea movttiidahttit organisašuvnnaid álggahit prošeavttaid mat iešguđet láhkai sáhttet váikkuhit dasa ahte vuoddoahpahasas suorgeulbmilat ollašuvvet.

Jagi 2018 stáhtabušehtas mearridii Stuorradiggi juolludit 1 milj. ruvnnu sámi organisašuvnnaide mat barget givssideami vuostá, gč. Innst. 12 S (2017–2018) ja Prop. 1 S (2017–2018).

Jagi 2019 Reviderejuvvon nátionálabušehta meannudeami oktavuodas sirdojuvvojedje dát ruđat Sámediggái, mii lea organisašuvnnaid lagabus ja álkibut sáhtta ollašuttit juolludusa ulbmila, gč. Innst. 391 S (2018–2019) ja Prop. 114 S (2018–2019). Sirdin jotkojuvvo jagi 2020, ja doarjja lea sirdojuvvon kapihttala 560 postii 50 mii lea Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta vuolde stáhtabušehtas.

Kap. 226 Kvalitehtaovddideapmi vuoddoahpahasas, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut, *sirdin vejolaš*

Vuoddoahpahasas galget buot fágat ođasmahttojuvvot jagi 2020 čavčča rájes. Ođđa fágaplánat fágaodasmahttima geažil dárbbasuvvojit ođđa oahpponeavvut. Danne evttoha Máhtodepartemeanta 15 milj. ruvdnosáš gaskaboddasáš juolludusa Sámediggái oahpponeavvuide jagi 2021 várás kap. 226 poastta 21 bokte maid sáhtta geahččat eará ruđaid oktavuodas maid Sámediggi geavaha seamma ulbmilii. Dasa gullá digitála oahpponeavvuid jorgaleapmi, heiveheapmi ja ráhkadeapmi sámegillii. Máhtodepartemeanta evttoha jahkái 2021 juolludit 15 milj. ruvnnu digitála oahpponeavvuid jorgaleapmái, heiveheapmái ja ráhkadeapmái sámegillii.

Kap. 227 Doarjja sierra skuvllaide, poasta 63 Doarjja gielddaide ja fylkkagielddaide

Doarjja ruhtadit Snåase ja Málátvuomi gielddalaš sámeskuvllaid

Doarjjaortnegiin ulbmil lea váikkuhit sámi identitehta, giela ja kultuvrra bisuheapmái ja ovddideapmái. Doarjja ruhtada jođihit gielddalaš sámeskuvllaid Snåases, mii addá oahpahasas lullisámegillii, ja Málátvuomis, mii fállá oahpahasas davvisámegillii, ja daidda gulli internáhtaid doaimma. Dáidda skuvllaide sáhttet oahppit miehtá riikka beassat. Jahkái 2020 lei juolludus 26,5 milj. ruvnnu gielddalaš sámeskuvllaide. Jahkái 2021 evttoha Máhtodepartemeanta 27,3 milj. ruvnnu sturrosaš juolludusa.

Kap. 254 Doarjja rávesolbmuid oahpahussii, poasta 70 Doarjja oahppolihtuide

Doarjja lea veahkkinn addimin dohkkehuvvon oahppolihtuide vejolašvuoda fállat rávesolbmuid heivehahti ja heivehuvvon oahpahusa. Doarjaga osiid ožžot sámi oahppolihtut. Juolludusa unnit oassi galgá geavahuvvot goluid buhtadeapmái rávesolbmuid vuodđoskuvladási sámegeoloahpahusas maid dohkkehuvvon oahppolihtut čadahit. Daid doarjagiid sturrodad meroštallojuvvo ovddit jagi doaimma vuodul.

Jagi 2021 stáhtabušeahas evttoha ráđdehus sirdit ovddasvástádusa 10 oahppolihtus 14 doaimmi oahppolihtus Máhttodepartemeanttas Kulturdepartementii.

Kap. 260 Universitehtat ja allaskuvllat, poasta 50 Stáhtalaš universitehtat ja allaskuvllat

Universitehtaide ja allaskuvllaide mat ožžot juolludusa Máhttodepartemeanttas kapihttalas 260, gustojit čuovvovaš ulbmilat:

- alla kvalitehta oahpus ja dutkamis
- dutkan ja oahppu buorredilálašvuoda, árvoháhkama ja nuppástuhttima várás
- buorre olámuddu ohppui
- beaktilis, mánggabealat ja nana alitoahpposuorgi ja dutkanvuogádat.

Jahkái 2019 oaččui Sámi allaskuvla 94,3 milj. ruvnnu. Allaskuvla fállá earret eará dakkár fágaid go journalistihka, oahpaheaddjioahpuid, sámegeola ja sámi girjjálašvuoda, duoji, boazodoalu ja álgoálbmotoahpu. Buot fágaid vuodus lea sámi kultuvra ja sámi árbediehtu ja árbemáhttu.

Jahkái 2020 oaččui Sámi allaskuvla 97,1 milj. ruvnnu. Juolluduvvui maiddá 1 milj. ruvnnu Romssa universitehtii – Norgga ártkalaš universitehtii (UiT:i) 25 ođđa oasseáiggi oahpposadjái sámi buohccidikšui. Oahpu galget fállat ovttasráđiid UiT ja Sámi allaskuvla mii galgá fállat fáttáid sámegeola ja kulturoahpu. Dasa lassinn oaččui Sámi allaskuvla 1 milj. ruvnnu oahpu ovddideapmái ja ásaheapmái.

Jahkái 2021 evttoha Máhttodepartemeanta 103,9 milj. ruvdnosaš juolludusa Sámi allaskuvlii.

Kap. 275 Doaimbajut alitohppui ja dutkamii, poasta 21 Erenoamáš doaimmagolut

Oahpaheaddjioahppoásahusaid ja skuvla- ja mánáidgárdeeaiggiid gaskasaš bargoguoibmevuotta alla kvalitehta geavada oktavuodas lea guovddáš doaimbajut ráđdehuse strategiijas Oahpaheaddjioahppu 2025 (2017). Jagi 2017 rájes lea Sámi allaskuvla ožžon juolluduvvot 862 000 ruvnnu jahkásaččat bargui vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahpuid bargoguoibmevuodain. Jagi 2020 rájes lea juolludeapmi lassánan 1 milj. ruvdnui vai bargu sáhtá fátmastit mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu ja geavatlaš-pedagogalaš oahpu.

Kap. 275 Doaimbajut alitohppui ja dutkamii, poasta 70 Doarjja

Ovddasvástádus ja ruhtadeapmi sámi alitoahpu ja dutkama fagastrategalaš orgánas lea bissovaš bargamuš mii biddjojuvui Universitehta- ja allaskuvlaráđđái (UHR:i) jagi 2016. Máhttodepartemeanta evttoha joatkit UHR-doarjaga kap. 275 poastta 70 bokte (ođđa poasta jagi 2020 rájes) 0,5 milj. ruvnnuin jahkái 2021.

Kap. 285 Norgga dutkanráđdi, poasta 52 Guhkesáigásaš vuodđodutkan

Dat ruđat mat juolluduvvojit sámi dutkamii kapihttala 285 poasttas 52, geavahuvvojit eanaš Sámi dutkama prográmmii III (SÁMI III). Dasa gullá vuodđodutkan sámi čuolbmačilgehusaid birra humanioras ja servodatdiehtagis, ja dasto vel luonddudiedalaš dutkan dálkkádat- ja birassuorggis mii njuolggá čatnasa humaniorai ja servodatdiehtagii. Ulbmil lea veahkkinn fuolahit Norgga ovddasvástádusa ovddidit ođđa, dutkanvuđot máhtu nu ahte sámi álbmotjoavkkus lea vejolašvuotta sihkkarastit ja ovddidit iežas giela, kultuvra ja servodateallima. Prográmmaplána lea mearriduvvon áigodahkii 2017–2027. Prográmma

bušeahhta jagi 2020 lea 14,1 milj. ruvnnu, mas 10,6 milj. ruvnnu boahdá Máhttodepartemeanttas ja 3,5 milj. ruvnnu Gielda- ja ođasmahttindepartemeanttas. Giddat 2020 almmuhii SÁMI III 14 milj. ruvnnu Dutkanproševtta ođasmahttimii. Almmuhusa bohtosat ilbmet juovlamánus 2020.

Giddat 2019 almmuhii SÁMI III 22 milj. ruvnnu, ja golbma oktiibuot 22 dutkanproševttas ožžo doarjaga. Dat golbma dutkanproševtta ožžo oktiibuot su. 23,6 milj. ruvnnu ja giedahallet dakkár fáddásurggiid go teknologiija/servodaga, giela, sámi identitehta ja servodathuksema/politiikka.

Okta dáin proševttain giedahallá dan mo giellateknologiija váikkuha giellaoahppamii ja teakstabuvttadeapmái álgoálbmotgielain ja mo dat fas sáhtta buoridit áddejumi das mo giellateknologiija oppalaččat váikkuha servodahkii. Vuolggasadjin lea lulli- ja davvisámegiella.

Nuppi proševtta vuolggasadji lea Duohtavuodakommišuvdna, maid ráđdehus ásahii jagi 2017, ádden dihtii buorebut mo duohtavuodakommišuvnnat ovdánan demokratiijain (mature democracies) giedahallet dan historjjálaš vearrivuoda mii lea čadahuovon álgoálbmogiid ja minoritehtaálbmogiid vuostá.

Goalmát prošeakta geahčada nu gohčoduvvon “Árktalaš Silkegeainnu” – máilmmiviidosáš infrastruktuuraid ja servodatrájáid Sámis ja Davvi-Ruoššas – earret eará ádden dihtii mo olbmot huksejit servodagaid infrastruktuuravuordámušaid vuodul ja mo dat lea rievdaduvvon áiggi mielde.

Eará sápmái guoski duktan maid Dutkanráđdi lea ruhtadan jagi 2019 lea earret eará MILJØFORSK-programma mii lea addán 10,8 milj. ruvnnu prošeaktii mii čalmmustahtta boazodoalu, infrastruktuuravuordáneami ja dálkkádatheiveheami, háhkan dihtii máhttovuodu beaktillis váidudeaddji doaibmabijuide mat sáhttet uhcidit olmmošlaš doaimmaid negatiiva váikkuhusaid bohcco eallinguovlluide.

Kap. 2410 Stáhta loatnakássa oahpu váldima várás, poasta 73 Loatnageahpádusat, meroštallanjuolludus

Loatnageahpádusat dán poasttas leat iešguđetlágan loatnageahpádusortnegat Loatnakássas. Daidda studeanttaide geat leat čadahan unnimusat 60 oahppočuoggá ovttá sámegeielas oahpaheaddjioahpu oassin dahje lassin, sidjiide geahpeda Loatnakássa loana gitta 50 000 ruvnnu rádjai. Ulbmil lea háhkat eanet oahpaheddjiid geain lea gelbbolašvuolta sámegeielas. Jagi 2019 ledje x olbmo geat ožžo geahpádussan oktiibuot 396 000 ruvnnu dan vuodul. Máhttodepartemeanta evttoha juolludit 400 000 ruvnnu dán ulbmilii jahkái 2021.

Kulturdepartemeanta (KD)

			(1 000 ruvnuid mielde)		
Kap.	Poasta	Namahus	Salderejuvvon		
			Rehketdoallu 2019	bušeahtta 2020	Evttohus 2021 ¹
321	75	Buhtadusortnegat (Čájáhusbuhtadus sámi foanddaide)	740		2
321	75	Buhtadusortnegat (Girjerádjebuhtadus sámi foanddaide)	1 198		2
328	78	Eará kultursuodjalusdoaimbajut (Ovttasbargu duiskka museaiguin)			2 000
334	73	Regionála filbmadoaimbajut e.e. Internašunála Sámi filbmainstituhtta)			9 110
334	78	Iešgudetlágan bissovaš doaimbajut (Internašunála Sámi filbmainstituhtta)	5 765	8 420	3
335	71	Mediadoarjja (Doarjja sámi aviissaide)		34 630	35 738
335	75	Doarjja sámi aviissaide	33 770		4
337	71	Buhtadusortnegat (Čájáhusbuhtadus sámi foanddaide)			5
337	71	Buhtadusortnegat (Girjerádjebuhtadus sámi foanddaide)			6
Submi			41 473	43 050	46 848

¹ Supmit tabeallas čájehit poasttain dušše juolludusaid sámi ulbmiliidda, eai ge poasttaid olles supmiid.

² Bušeahttaagi 2021 rájes sirdojuvvojit golut stáhta šiehtadusaide dáiddárbuhtadusaid birra kapihtala 321 poasttas 75 kapihtala 337 postii 71.

³ Doarjja ISFI:i lea jagi 2021 sirdojuvvon kapihtala 334 poasttas 78 kapihtala 334 postii 73.

⁴ Bušeahttajagi 2020 rájes sirdojuvvui doarjja sámi aviissaide kapihtala 335 poasttas 75 kapihtala 335 postii 71.

⁵ Jagi 2020 ja jagi 2021 mearriduvvo čájáhusbuhtadus maŋŋágo dáid jagiid bálkášiehtadallamiid rápma stáhtas lea dihtosis.

⁶ Jagi 2020 girjerádjjo buhtadusa sturrodat lea dihtosis, muhto iešgudet foanddaid gaskasaš juohkima eai leat dáiddárorganisašuvnnat mearridan. Jagi 2021 girjerádjjobuhtadusa sturrodat meroštallojuvvo juohke luoikanovttadaga buhtadushatti indeksamuddema vuodul juovlamánu 31. beaivvi 2021 muttus.

Saemien Sijte – nannejuvvon jodiheapmi ja viessoláigobuhtadus

Saemien Sijte nammasaš musea ja kulturguovddáža ođđa visti galgá gárvvistuvvot jagi 2021 maŋit oassái. Kulturdepartemeanta lea danne sirdán 2,7 milj. ruvnnu rápman Sámediggái nannen dihtii musea jodiheami ja gokčan dihtii jagi 2021 viessoláiggu, gč. Gielda- ja ođasmahttindepartemeantta kapihtala 560 Sámi ulbmilat poastta 50 Sámi giella, kultuvra ja servodateallin.

Kap. 328 Museat jna., poasta 78 Eará musea- ja kultursuodjalandoaimbajut

Kulturdepartemeanta árvala juolludit 2 milj. ruvnnu doarjjan dan bargui mii galgá oáčohit áigái Norgga, Duiskka ja Sámedikki gaskasaš šiehtadusa das mo lea vejolaš ásahit ovttasbarggu ja gelbbolašvuodasirdima sámi dávviriid birra mat leat Duiskka museain. Okta ulbmiliin lea veahkehit ruđalaččat Duiskka museaid čájehit iežaset sámi čoakkáldagaid olbmuide.

Kap. 334 Filbma- ja dihtorspealloulbmilat, poasta 73 Regionála filbmadoaimbajut jna.

Departemeanta árvala lasihit juolludusa Internašunála Sámi Filbmainstituhtii (ISFI:i) 0,5 milj. ruvnnuin jahkái 2021. Oktiibuot evttohuvvo ISFI:i 9,1 milj. ruvdnosaš juolludeapmi.

Kap. 335 Mediadoarjja, poasta 71 Mediadoarjja

Juolludus sisttisoallá doarjaga sámi aviissaide ja dan áhahallá láchkaásahus. Doarjjaortnega hálddaša Mediabearráigeahčču. Dan vuodul mii čuožžu Dieđ. Sd. 17 (2018-2019) Mangfald og armlengds avstand – Mediepolitikk for ei ny tid, de áigu ráđdehus jagi 2021 giđa sáddet gulaskuddamii evttohusa dahkat doarjjaortnega sámi aviissaide sorjjasmeahttumin vuodđovuogádagas.

Kap. 337 Buhtadusortnegat, poasta 71 Buhtadusortnegat

Čájáhusbuhtadus lea kollektiiva buhtadus daid dáidagiid čájeheami várás maid almmolaš dahje almmolaččat dorjojuvvon áhahusat eaiggáduššet, ja dan hálddašit njeallje buhtadusfoandda. Ortne mudde miessemánu 28. beaivvi 1993 mannosáš láchka nr. 52

dáidaga ja dáiddaduoji jna. čájeheami birra. Dan oasi buhtadusas mii gullá visuála dáidaga čájeheapmái juhkkovuvvo Sámi dáiddáriid ja girječálliid buhtadusfondii.

Girjerádjebuhtadus lea kollektiiva buhtadus maid mudde miessemánu 29. beavvi 1987 mannosáš láhka nr. 23 girjerádjebuhtadusa birra. Daid dahkosiid dahkkit maid almmolaš girjerájut luokkahit olbmuide, galget oažžut buhtadusa. Buhtadusa sturrodad meroštallojuvvo juohke luoikanovttadaga šiehtaduvvon hatti vuodul ja juhkkovuvvo guovdilis buhtadusfoanddaide, earret eará Sámi fágagirjjálaš čálliid- ja jorgaleddjiidsearvái ja Sámi dáiddáriid ja girječálliid buhtadusfondii.

Eará ruhtajuolludusat sámi kulturulbmiliidda:

Mánngas dain vuostáiváldiin geat ožžot doarjaga/juolludusa Kulturdepartemeantta bušehtas hálldašit bargamušaid ja doaimmaid mat čatnasit sámi dáidagii ja kultuvrii. Dat guoská ovdamearkka dihtii Nasionálabibliotekii, nasionála museafierpmádahkii gulli museaide, Giellaráđđái, NRK:i ja Norgga kulturráđđái.

Sámi arkiiva

Sámi arkiivva doaimma gokčēt dat jahkásaš juolludeamit mat bohtet Arkiivadoaimmahakii stáhtabušehta kapihttala 329 poasttas 01.

Norgga-Ruošša kulturovttasbargu

Norgga-Ruošša kulturovttasbarggus álggahuvvojit golmma jagi guhkkosaš ovttasbargoprográmmat ovddidan dihtii Norgga ja Ruošša gaskasaš kulturovttasbarggu. Kulturdepartemeanta addá golmma jagi guhkkosaš prošeaktadoarjaga ovddidanbargguid várás mat gullet kultursuorggi sierranas osiide, maiddái sámi kultuvrii ja álgoálbmotkultuvrii kapihttala 325 poasttas 72.

Spealloruđat sámi valáštallamii

Go speallojagi 2019 Norsk Tipping AS dietnasa juhke jagi valáštallanulbmiliidda jahkái 2020, de várrejuvvui 1,5 milj. ruvnnu sámi valáštallamii. Doarjja sirdojuvvui Sámediggái mas lea ovddasvástádus viidáseappot juohkit daid ruđaid doarjaga ulbmila vuodul. Ulbmil lea bisuhit ja ovddidit viidáseappot sierralágan sámi valáštallandoaimmaid mat leat sámi kultuvrra oassin. Dasto galget ruđat dasa váikkuhit ahte álbmogis lassána valáštallan ja rumašlaš lihkaepmi.

Doarjja galgá ovddimustá geavahuvvot mánáid (6-12 jagi) ja nuoraid (13-19 jagi) doaimmaide. Doarjja ii galgga geavahuvvot dakkár dábálaš valáštallandoaimmaid doarjjan maid sámi valáštallanorganisašuvnnat lágidit. Spealloruđat valáštallandoaimmaide jahkái 2021 juhkkovuvvojit gonagaslaš resolušuvnna vuodul giđdat 2021.

Justiisadepartemeanta (JD)

			(1 000 ruvnuid mielde)		
			Salderejuvvon		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu 2019	bušeahtha 2020	Evttohus 2021
440	01	Politiijadirektoráhta – politiija- ja leansmánneetáhta, Doaibmagolut	400	400	400
		Submi	400	400	400

Kap. 440 Politiijadirektoráhta – politiija- ja leansmánneetáhta, poasta 01 Doaibmagolut

Kapihttala 440 poasttas 01 leat mánggaid jagiid juolluduvvon ruđat atnimii dain politiijabiirriin main leat sámegeiela hálddašanguvlui gulli gielddat. Jahkái 2020 lea biddjojuvvon 400 000 ruvnnu. Jurdda lea juolludit seamma supmi jahkái 2021.

Ulbmil lea movttiidahttit bargiid háhkat alcceseaset eambo dieđuid sámegeiela ja sáme kultuvrra birra dain politiijabiirriin main sápmelaččat orrot. Dat politiijabiirret main leat gielddat guovttegielalaš hálddašemiin, sáhttet ohcát ruhtadoarjagiid gokčat goluid mat politiijaetáhtas leat leamaš guovttegielalaš hálddašemi geažil. Politiijadirektoráhta (POD) lea jagi 2017 rájes fápmudan ortnega hálddašemi Finnmárkku politiijabiirrii, mii dalle lea ge ožžon riikkalaš ovddasvástádusa hálddašit ortnega gustojeaddji instruvssa mielde.

Sámelága giellanjuolggadusat gustojit Trøndelága, Nordlándda, Romssa ja Finnmárkku politiijabiirriide, main buohkain leat gielddat mat gullet sámelága mearrádusaid gustojeaddji guvlui. Ásahuvvon lea sámi fierpmádatjoavku mas leat ovddasteaddjit Rihkusfuolas regiovdna davvi, konflikhtaráđiid čállingottis ja Duopmostuollohálddahas. POD lea bargamin proseassain gávdnat Finnmárkku politiijabiirres ovddasteaddji.

Eará áššit

Bargu lea álggahuvvon mii galgá nannet sámegeiela dakkár áššiid meannudeamis main sámi mánát leat gillán veahkaválddálašvuoda dahje rohčošemi. Stáhta mánáidvissui Romssas lea dan oktavuodas biddjojuvvon ovddasvástádus, ja das sii leat nanosmahtán bargoveaga go leat virgádan sámegeielalaš psykologa. Jagi 2018 ásahuvvui Stáhta mánáidviesu Romssa vuollásaš ossodat Girkonjargii.

Politiiija válddii jagi 2019 atnui ođđa áššemeannudan- ja arkiivavuogádaga. Vuogádat lea nu heivehuvvon ahte buot geavaheaddjit sáhttet geavahit reivemálliid sihke davvi- ja lullisámegeielas. Vuogádat gokčá doaibmasurggiid jodiheami, stivrema ja doarjjafágaid (ovdamearkka dihtii HR – DBS) hálddahasáššiid lassin. Sámi reivemálliid heiveheapmi lea vuosttanuš lávki dasa ahte politiija ieš sáhtta heivehit eanet áššemeannudandoarjaga sámegeilli namahuvvon áššemeannudanproseassain.

Ráhkaduvvomin lea ođđa doaibmaplána veahkaválddi birra lagaš gaskavuodain ja das galgá leat sierra oassi veahkaválddálašvuoda ja rohčošemi birra sámi servodagain.

Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta (DFD)

Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu 2019	Salderejuvvon bušeahtta		(1 000 ruvnnuid mielde)
				2020	2021	Evttohus
762	70	Vuoddodearvvašvuodabálvalus, Doarjja, <i>sáhtta adnojuvot poasta 21 vuolde</i> ¹	6 200	6 200	6 200	
		Submi	6 200	6 200	6 200	

¹ Supmit mat leat tabeallas čujhit dušše juolludemiide sámi ulbmiliidda. Bušeahthapoastaid olles sturrodaga dárkilat čilgejumi hárrái mii čujhit Dearvvašvuoda- ja fuolahusdepartemeanta proposišuvdnii Prop. 1 S (2019-2020).

Dasa lassin juolluduvvojit ruđat sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahhtakapihttalis:

Kap.	Poasta	Namahus
765	21	Psychkalaš dearvvašvuoha, gárrenmirkkuid geavaheapmi ja veahkaváldi, Erenoamáš doaibmagolut

Kap. 762 Vuoddodearvvašvuodabálvalus, poasta 70, Doarjja

Doarjjaortnegiin ulmil lea váikkuhit dasa ahte sámi álbmot oažžu seamma buriid dearvvašvuoda- ja fuollabálvalusaid go álbmot muđui ja dasa ahte bálvalusaid vuodus leat dieđut ja máhttu. Dearvvašvuodadirektoráhta hálddaša doarjaga.

Dárbu lea oažžut ođasmahttojuvvon dieđuid sámi álbmoga dearvvašvuoda birra ja das mo sámit geavahit dearvvašvuoda- ja fuollabálvalusaid. Juolludus gokčá doarjaga Sámi dearvvašvuodadutkama guovddáži. Dat lea iehčanas guovddáš mii gullá UiT Norgga árktalaš universitehta Servodatmedisiinna instituhta vuollái. Guovddáža váldodoaibma lea čadahit dutkamiid čalmmustettiinis sámi álbmoga dearvvašvuoda ja eallinvuogi.

Guovddáš čadahii stuorát álbmotiskama jagiid 2003–2004 gielddain main sámit ášset, ja dat gohčoduvvui SAMINOR 1. Iskan čadahuvvui golmma davimus fylkkas áigodaga 2012–2014 ja gohčoduvvui SAMINOR 2. SAMINOR-iskan lea gávnahan dakkár dearvvašvuodahástalusaid sámi álbmogis maid sivaidd eai dieđe. Plánejuvvo stuorát iskan, SAMINOR 3 áigodahkii 2022–2023 mas sihke davvisámi, julevsámi ja lullisámi guovllut leat mielde. Guovddáži lea viiddis riikkaidgaskasaš ovttasbargu.

Evttohuvo joatkit juolludusa 6,2 milj. ruvnnu sturrosažžan jahkái 2021.

Kap. 765 Psychkalaš dearvvašvuoha, gárrenmirkkuid geavaheapmi ja veahkaváldi, poasta 21 Erenoamáš doaibmagolut

Ráđdehusa doaibmaplána iešsorbmemma eastadeami várás (2020–2025) almmuhuvvui čakčamánu 10. b. 2020. Doaibmaplána oassin evttohuvo juolludit 0,5 milj. ruvnnu jorgalit, heivehit kultuvrii ja váldit atnui oahppoávdnasiid das mo lea vejolaš fuobmát, bohtit diehtit ja geahččalit ieš njuolggá caggat olbmo sorbmemis iežas, davvi-, lulli- ja julevsámegillii.

Mánáid- ja bearašdepartemeanta (MBD)

			(1000 ruvnuid mielde)		
			Salderejuvvon		
Kap.	Poasta	Namahus	Rehketdoallu	bušeahtta	Evttohus
Div.	Div.	Sámi našuvnnalaš gealbobálvalus ¹	2019	2020	2021
		Submi	1 100	1 100	11 100
			1 100	1 100	11 000

¹ Logut tabeallas čájehit dušše juolludusaid sámi ulbmiliidda. Bušeahtta-poastta olles sturrodaga dárkilat čilgehusa hárrái čujuhuvvo Mánáid- ja bearašdepartemeanta proposišuvdnii Prop. 1. S (2020-2021).

Evttohus juolludit ruđaid sámi ulbmiliidda čuovvovaš bušeahttakapihttaliin jahkái 2021:

Kap.	Post	Benevnelse
840	70	Doarjja doaibmajijuide mat eastadit veahkaválddálašvuoda jna

Bušeahtta-poasttaid olles sturrodaga dárkilat čilgejumi hárrái čujuhuvvo Mánáid- ja bearašdepartemeanta proposišuvdnii Prop. 1 S (2020-2021)

Kap. 840 Doaibmajijut veahkaváldima ja illasteami vuostá, poasta 70 Doarjja doaibmajijuide mat eastadit veahkaválddálašvuoda jna.

Juolludus poasttas lea earret eará geavahuvvon doarjjan Alternativ til Vold (ATV) nammasaš vuodđudussii doaimmahit dálá ATV-kantuvrraid ja ásahit ođđa kantuvrraid.

Juolludus lea lasihuvvon 6 milj. ruvnnuin jagi 2020 sihkkarastin dihtii birrajagi doaimma ATV ođđa kantuvrras Finnmárkkus mas lea sámegielgelbbolašvuodta, ja nannen dihtii bargoveaga muhtun dálá ATV-kantuvrrain. Seamma sturrosaš juolludus jahkái 2021.

Iešgudetlágan kapihttalat/poasttat – Sámi našuvnnalaš gealbobálvalus

Bearašsuodjalus, mánáid-suodjalus ja gielddalaš heahteguovddášfálaldat dárbbasit eanet gelbbolašvuoda sámi giela ja kultuvrra birra. Dárbu lea addit rávvagiid bálvalusaide, ja ovddidit máhttovuđot metodihka ja reaidduid mat leat heivehuvvon sámi mánáid ja bearrašiid dárbbuide. Dát leat bargamušat main dušše Regionála sámi gealboguovddázis (RESAK:s) odne viehka muddui lea ovddasvástáduš. Juolluduvvon lea 1,1 milj. ruvnnu RESAK:i jagi 2019 ja jagi 2020.

Evttohus lea lasihit juolludusa 10 milj. ruvnnuin jahkái 2021 ovddidan dihtii RESAK viidáseappot nationála sámi gealboguovddázin mii lea bearašsuodjalusa, mánáid-suodjalusa ja heahteguovddášfálaldaga várás. Dát váikkuhivččii eambbo dásseárvosaš bálvalusfálaldahkii sámi mánáide ja bearrašiidda ja dat nanosmahtášii sámi álbmoga luohttámuša veahkkefálaldagaide. Ruđat juolluduvvojit kapihttala 840 poasttas 21, kapihttala 840 poasttas 70, kapihttala 842 poasttas 01, kapihttala 854 poasttas 21 ja kapihttala 854 poasttas 61.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta (EBD)

		(1 000 ruvnnuid mielde)		
Kap.	Namahus	Rehketdoallu 2019	Salderejuvvon	
			bušeahhta 2020	Evttohus 2021
1142	Eanadoalldirektoráhta	8 824	18 332	18 372 ¹
1151	Boazodoallošiehtadusa čadaheapmái	130 678	136 100	149 500
	Submi	139 502	154 432	167 872

¹ Submi tabeallas kapihttalis 1142 Eanadoalldirektoráhta siskkilda juolludemiid poasttain 45, 70, 71, 72 ja 80, geahča válddahallama vulobealde. Juolludus Eanadoalldirektoráhta Áltá ossodahkii ii leat mielde supmis.

Kap. 1142 Eanadoalldirektoráhta

		(1 000 ruvnnuid mielde)		
Poasta	Doaibmabidju	Rehketdoallu 2019	Salderejuvvon	
			bušeahhta 2020	Evttohus 2021
01	Doaibmagolut	259 004	241 733	240 203
45	Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu, <i>sirdin vejolaš</i>	2 281	12 051	12 051
50	Areálaresursakárttat	7 715	7 676	7 638
60	Doarjja šibitdoavttirgoluide	180 471	170 286	174 945
70	Doarjja duottarstobuide	808	816	816
71	Nuppástuhttindoaimbajut Sis-Finnmárkkus, <i>sirdin vejolaš</i>	4 355	4 513	4 513
72	Bákkolotnumiid ja boazoguhunvuogitvuoda láigoheami buhtadusat, <i>meroštallanjuolludus</i>	471	452	492
73	Doarjja buhtadusaide jna. almmolaš gohččuma geažil šaddo- ja šibitbuvttadusas, <i>meroštallanjuolludus</i>	105 529	55 610	55 610
74	Buhtadus elliideaggáidida guohtungildosa geažil		1 000	1 000
75	Doarjja dálkkádatrávvenii eanadoalldáluin	7 132		
76	Doarjja mielkeeriid oastimii			188 500
77	Buhtadusdoarjja návdedoalu heaittiheapmái, <i>sirdin vejolaš</i>	13 016	160 000	350 020
78	Nuppástuhttindoarjja návdedoalu heaittiheapmái, <i>sirdin vejolaš</i>		20 000	20 000
80	Radioaktivehtadoaimbajut, <i>sirdin vejolaš</i>		500	500
	Submi kap. 1142	580 782	674 637	1 056 288

Poasta 01 Doaibmagolut

Juolludeapmi galgá gokčat Eanadoalldirektoráhta doaimma. Eanadoalldirektoráhta lea doaimmaheaddji hálddahasorgána guovddáš boazodoallopolitihkalaš váikkuhangaskaomiid várás, ja galgá láhčit diliid boazodoallopolitihka mihttomeriid juksamii.

Eanadoalldirektoráhta hálddaša earret eará boazodoallolága ja boazodoallošiehtadussii gulli váikkuhangaskaomiid, ja dat lea maid Boazodoallostivrra, RUF-stivrra ja Bohccobierggu márkanlávdegotti čállingoddi. Direktoráhta galgá veahkehit doarjagiin ja čielggadanbargguin, ja direktoráhtas galgá maid buori muddui leat rávvejeaddji rolla boazodoallosuorggis.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha addit dan poasttas 240 milj. ruvdnosaš juolludusa jahkái 2021.

Daid poasttaid čilgejummi mat gusket erenoamáš boazodoalloulbmiliidda

Poasta 45 Stuorát rusttetháhkamat ja ortnegisdoallu, *sirdin vejolaš*

Juolludeapmi galgá gokčat goluid čuovvulit Norgga ovddasvástádusa go odđa boazoáidekonvenšuvdna Suomain čadahuvvo ja konvenšuvdnaáiddiin mat leat Ruota, Suoma ja Ruošša rájain. Dasto galgá poasta gokčat goluid boazoguohtunšiehtadusaid čuovvuleapmái Plassje-guovlluin ja goluid áididiid ortnegisdoallamii Hemsedal ja Lærdal nammasaš báikkiin. Ja poasta galgá maid gokčat goluid mat soitet šaddat jus bohtet buhtadusgáibádusat Suoma ja Ruošša eiseválddiin gustovaš boazoáidekonvenšuvnna ja šiehtadusaid vuodul.

Norgga ja Suoma gaskasaš boazoáidekonvenšuvnna vuodul lea Norggas ovddasvástádus áidut Gáregasnjárgga-Leavvajoga gaskka. Jagi 2021 juolludus galgá gokčat mañimus gaskka áidungoluid.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 12 milj. ruvdnosaš juolludusa jahká 2021.

Poasta 70 Doarjja duottarstobuide

Juolludeami ulbmil lea fuolahit earret eará boazodolliid oadjebasvuoda geainnohis eanadagain. Departemeanttas leat dál golbma duottarstobu maid stáhta eaiggáduššá – Joatka, Mollešjohka ja Gárdin. Duottarstobut doaimmahuvvojit šiehtadusa vuodul Eanadoalldirektoráhtain. Geatnegasvuolta lea doallat duottarstobuid rabas birra jagi.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 0,8 ruvnnu juolludeapmin poasttas jahká 2021.

Poasta 71 Doaibmabijut guoddevaš boazodoalu várás

Ulbmil dáinna juolludemiin lea ruhtadit iešguđetlágan heivehallamiid ja doaibmabijuid vai sáhtta leat guoddevaš boazodoallu. Boazolohkan ja dohkkehuvvon doallonjuolggadusaid čuovvuleapmi leat dehálaš doaibmabijut, lassin daidda bearráigeahččandoaibmabijuide mat gusket rádjarrasttideaddji boazoguohtumii gaskal Norgga ja Ruota. Eanet máhttu buvttadeami ja massima birra lea dehálaš go áigumuš lea váidudit riidduid ja bisuhit guoddevaš hálddašeami boazodoalus. Golut dakkár máhttoháhkamii gokčojuvvojit dán poasttas.

Juolludus galgá maiddái gokčat mánnga doaibmabiju čuovvulan dihtii boazodoallolága, rádjaboazoguohtunlága, Finnmáarkoduoddara gozihanprográmma, muhtun ovddidan- ja čielggadangoluid ja eanageavahankártaid digitaliserema boazodoalu várás.

Landbruks- og matdepartementet fremmer forslag om en bevilgning på 4,5 mill. kroner for 2021.

Poasta 72 Bággolotnumiid ja boazoguohtunvuoigatvuoda láigoheami buhtadusat Trollheimenis *meroštallanjuolludus*

Juolludus galgá gokčat buhtadusaid maid bággolotnun ja boazoguohtunvuoigatvuoda láigoheapmi dagahit Trollheimenis, geahča Frostadikki lágamánnerievtti čakčamánu 2. b. 1999 mannosas bajimus árvoštallanmearrádusa ja vuolláičállojuvvon boazoguohtunšiehtadusaid eanaeaiggádiiguin Trollheimenis.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 0,5 milj. ruvnnu juolludeapmin jahká 2021.

Poasta 80 Radioaktivehtadoaibmabijut

Ráđdehus dagai mearrádusa suoidnemánu 31. beavvi 1986 Tjernobyl-lihkohisvuoda radioaktiivvalaš nuoskkideami geažil ja dat lea prinsihpalaš vuodđun dasa ahte stáhtas lea ovddasvástádus gokčat goluid mat šaddet boađusin radioaktiivvalaš nuoskkidemiin.

Biebmobearráigeahčču goziha radioaktiivavuoda dási, ja mearrida radioaktiivavuoda rádjameriid earret eará bohccobierggus. Jus bohccobierggus muhtun guovllus lea alit radioaktiivavuolta go rádjamearri, de lea vejolaš addit buhtadusa lassegoluid gokčamii dán oktavuodas.

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 1,5 milj. ruvnnu juolludeapmin jahká 2021.

Kap. 1151 Kap. 1151 Boazodoallošiehtadusa čadaheapmái

(1 000 ruvnuid mielde)

Poasta	Doaibmabidju	Rehketdoallu 2019	Salderejuvvon bušeahitta 2020	Evttohus 2021
51	Doarjja Ovddidan- ja investerenfondii	36 700	36 600	42 400
72	Doarjja organisašuvdnabargui	7 500	7 300	7 300
75	Gollovuolidan- ja njuolggadoarjagat, <i>sirdin vejolaš</i>	84 036	88 200	95 800
79	Čálgoortnegat, <i>sirdin vejolaš</i>	2 442	4 000	4 000
Submi kap. 1151		130 678	136 100	149 500

Guovvamánu 27. b. 2020 šihhte Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvi (NBR) ja Stáhta ođđa boazodoallošiehtadusa áigodahkii 2020/2021. Áigodaga 2020/2021 boazodoallošiehtadusas lea 149,5 milj. ruvdnosaš rápma. Dat lea 13,4 milj. ruvdnosaš lassáneapmi 2019/2020 Boazodoallošiehtadusa ektui.

Boazodoallošiehtadus 2020/2021 joatká daid boazodolliid vuoruheami geain lea boazodoallu váldodoaibman. Dan geažil go ealáhusas leat buvttadusboadut njiedjan ja dan geažil go gieskat čadaheapmii boazologu heivehanproseassa, de lea leamaš dehálaš bisuhit doarjjavuogádaga váldolinnjaid. Dat váikkuha dássitvuhtii ealáhusdoaimmaheddjiide. Doarjaga bisuheapmi doarju maid daid boazodolliid geat leat čuovvulan dihto geahpidanmearrádusaid. Siidaosit mat eai čuovvul geatnegahttojuvvon geahpidanmearrádusaid, eai leat vuoigaduvvon doarjagii šiehtadusa vuodul.

Boazodoallošiehtadus 2020/2021 lea ráđđehusa ja NBR čihččet soahpamuš. Ovttamielalášvuohta šiehtadallamiin lea dehálaš doarjun dihtii ásahuvvon šiehtadallamiid ja Eanadoallo- ja biebmodepartemeantta ja NBR gaskasaš váldošiehtadusa.

Stuorradiggi meannudii Boazodoallošiehtadusa 2020/2021 geassemánu 9. b. 2020, gč. Prop. 99 S (2019–2020) *Endringer i statsbudsjettet 2020 under Landbruks- og matdepartementet (Reindriftsavtalen 2020/2021 m.m.)* ja Innst. 345 S (2019–2020).

Eanadoallo- ja biebmodepartemeanta evttoha 149,5 milj. ruvdnosaš juolludusa jahkái 2021.

Dálkkádat- ja birasdepartemeanta (DBD)

(1000 ruvnuid mielde)

Kap.	Poasta	Namahus	Salderejuvvon		
			Rehketdoallu 2019	bušeahhta 2020	Evttohus 2021
1429	71	Riikkaantikvára, Doarjja ráfáidahttojuvvon kulturmuittuide main leat priváhta eaiggádat, <i>sirdin vejolaš</i> ¹	6 000	6 000	6 000 ²
		Submi	6 000	6 000	6 000

¹ Poasttas lea merkejuvvon 6 milj. ruvnnu *rádjai* nannen dihtii čuovvulanbarggu automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi kulturmuittuid seilluhemiin.

² Supmit mat leat tabeallas čujuhit dušše juolludusaide sámi ulbmiliidda. Bušeahttapoasttaid olles sturrodaga dárkilat čilgejumi hárrái čujuhuvvo Dálkkádat- ja birasdepartemeanta proposišuvdnii Prop. 1 S (2018-2019).

Kap. 1429 Riikkaantikvára, poasta 71 Doarjja ráfáidahttojuvvon kulturmuittuide main leat priváhta eaiggádat, *sirdin vejolaš*

Riikkaantikvára bušeahtas lea jahkái 2021 jotkojuvvon ruhtamerkejupmi 6 milj. ruvnnu *rádjai* nannen dihtii dan barggu čuovvuleami mii dahkkojuvvo automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiiguin Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiid seilluhanprográmma oassin. Bargu galgá čađahuvvot sohppojuvvon prinsihpaid mielde Automáhtalaččat ráfáidahttojuvvon sámi visttiid hálddašanplána mielde, maid Sámedikki dievasčoahkkin lea mearridan.

Riikkaantikvára máksá doarjjaruđaid poasttas 71 Sámedikki ávžžuhusa mielde.

Riikkaantikvára áigu addit dárkilat láidestannjuolggadusaid doarjaga geavaheapmái.

Johtalusdepartemeanta (JD)

Kap. 1352 Ruovdemádedirektoráhta, poasta 71 Infrastruktuvrabálvalusaid oastin – jodiheapmi ja ortnegisdoallan

Guohtunguovlluin, erenoamážit Nordlándda ruovdemádeguovllus, lea Bane NOR mánnga jagi bargan ovttas boazodolliiguin ja dutkiiguin hutkan dihtii beaktilis doaibmabijuid mat geahpedit bohccuid vuojáhallamiid. Iskkadeamit čájehit ahte guhkes áidit rasttidanšalddiid gaskkas dain guovlluin main ruovdemáde rasttida guohtunguovlluid dahje dain gaskkain main bohccot dájvá vuddjojít, orrot leamen buoremus doaibmabidjun. Lihkostuvvama eaktu lea ahte áidit leat doarvái guhkit, riehta hábmejuvvon ja biddjojuvvon rivttes sadjái, ja vel ahte lassin ráhkaduvvojít doarvái rasttidanšalddiid dahje ruovdemáde vuloš luottat. Seammás lea dehálaš ahte áidtiin lea buorre kvalitehta ja ahte dat leat doarvái alladat, vai dat girdet ollu muohttaga ja biekkaid dálvet.

Dakkár áidumat mat galget geahpedit bohccuid vuojáhallamiid logu, vuoruhuvvojít dakkár ruovdemádegaskkain main vuddjonvárra lea stuoris ja main áiddiid lea vejolaš cegget lunddolaš rasttidansajiid gaskii. Áidit leat erenoamáš beaktilis doaibmabijut. Vásáhusat leat ahte bohccuid vuojáhallamat nohket measta áibbas dain gaskkain main leat áidit ceggejuvvon, soames dakkár spiehkastagaiguin go eallit leat beassan áiddi siskkobeallai.

Jagi 2019 áidojuvvui gaska Laksfors – Kvalfors bru ja Sefrivatn guovllus. Bargu dálá áiddi guhkideamiin Saltdalas gaskkas Kennåga elv – Rusånes tunell (16 km) lea álggahuvvon, ja sullii 7 km áidi ceggejuvvon jagi 2020. Oktiibuot cegge Bane NOR áigodagas 2018-2021 44 kilomehtera fuođđo- ja boazoáiddiid sullii 85-90 milj. ruvnnu ovddas. Áidit ceggejuvojít dakkár guovlluide gos lea alla riidodási ja gos ollu bohccot ja ealggat vuojáhallowvojít, vuosttažettiin daidda gaskaide gosa sáhtá cegget áiddiid gaskal lunddolaš rasttidanšalddiid dahje ruovdemáde vuloš luottat. Go áidun lea dahkkojuvvon, de leat oktiibuot 63,5 kilomehtera boazoáidit Nordlándda ruovdemádes.

Geahpedan dihtii boazovuojáhallamiid lea dehálaš ásahit vugiid mo diedihit boazoeaiggáidida ja lokomotiivavuoddjái ahte bohccot leat ruovdemáde alde dahje dan lahka (boazodiedáhus), ja doarjaga helikoptergeavaheapmái johtima oktavuodas guohtunguovlluid gaska.

Jagi 2019 álggahii Bane NOR dutkanprošeavtta man ulbmil lei hutkat odđa teknologalaš čovdosiid mat galget geahpedit bohccovuojáhallamiid. Prošeaktačielggadus gárvánii geasset 2019. Dasto áigu dutkanprošeakta čielggadit njeallje detekšuvnavuogádaga bohccuid várás, ovttas diedihemiin go eallit lahkoniit ruovdemáđii. Golbma vuogádaga njealji vuogádagas eaktudit ahte eallit leat merkejuvvon dakkár sáddenrusttegiin mii muitala sajádaga, ja mañimus fas eaktuda ahte eallit registrerejuvojít go johtet meattá sensora. Dat vuogádagat mat orrot leamen buoremusat, iskkaduvvojít viidáseappot dárkkistuvvon geahčaladdamiiguin ovttá dahje eanet ruovdmádegaskkain.

Olggosaddán:
Giella- ja ođasmahttindepartemeanta

Almmolaš ásausat sáhttet dingot
lassigáhppálagaid dáppe:
Departemeanttaid sihkkarvuoda- ja bálvalusorganisašuvdna
www.publikasjoner.dep.no
E-poasta: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
Prentehusnummir: H-2471 BS

